Bendrai finansuoja Europos Sąjunga

PATVIRTINTA
Neeilinio visuotinio narių susirinkimo
2026 m. liepos 21 d. protokolu Nr. SU-26-03
(redakcija Nr.2)

KUPIŠKIO MIESTO 2024-2027 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

Kupiškio
MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖ

2023, KUPIŠKIS

KUPIŠKIO MIESTO 2024-2027 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

ĮVADAS

Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategija parengta įgyvendinant projektą "Kupiško miesto vietos veiklos grupės 2023-2027 metų vietos plėtros strategijos rengimas", parengtą pagal 2022–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Viešojo valdymo plėtros programos pažangos priemones Nr. 01-004-08-04-01 „Didinti visuomenės įsitraukimą į vietos problemų sprendimą“ veiklą „Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros metodo (BIVP) taikymas: parama vietos plėtros strategijų rengimui.

Bendruomenės inicijuota vietos plėtra – tai dalyvavimu grindžiamas požiūris į vystymąsi, kuris įtraukia bendruomenes į savo plėtros poreikius ir prioritetų bei veiksmų jiems spręsti nustatymą. BIVP taikymas gali lemti tvaraus vystymosi rezultatus, bendruomenių įgalinimą ir didesnę atsakomybę už vystymosi iniciatyvas. BIVP sprendžia šias problemas:

1. **Skurdo mažinimo ir bendruomenės įtraukimo į sprendimų priėmimą** - BIVP naudojama nustatant ir šalinant pagrindines skurdo priežastis bendruomenėse. Bendruomenės įtraukimas į plėtros procesą padeda kurti tvarius sprendimus, atitinkančius bendruomenės poreikius ir problemas.
2. **Aplinkosaugos** - BIVP naudojama skatinant tvarią aplinkosaugos praktiką ir išsaugojimą bei tvarų naudojimą. Įtraukdama bendruomenes į aplinkosaugos iniciatyvų nustatymą ir įgyvendinimą, padeda užtikrinti, kad šios iniciatyvos būtų tvarios.
3. **Sveikatos ir sveikos gyvensenos** – sveikata ir sveika gyvensena yra glaudžiai susijusios temos, kadangi vietos plėtra gali turėti didelę įtaką gyventojų sveikatai ir gerovei. Bendruomenės gali inicijuoti vietos plėtrą, siekdamos pagerinti savo aplinką ir gyvenimo sąlygas. Tokia plėtra gali apimti įvairius projektus, pvz., naujų parkų, žaidimų aikštelių ar sporto įrenginių statybą, viešojo transporto ir dviračių takų infrastruktūros tobulinimą, socialinės infrastruktūros kūrimą ir kt. Visi šie projektai gali turėti tiesioginės ar netiesioginės įtakos gyventojų sveikatai.
4. **Švietimo** - BIVP naudojama siekiant pagerinti prieigą prie švietimo ir skatinti kokybiškus švietimo rezultatus. Įtraukdama bendruomenes į neformalių švietimo iniciatyvų kūrimą, užtikrina, kad šios iniciatyvos būtų aktualios vietiniu mastu ir atitiktų bendruomenės poreikius. Numatoma stiprinti gebėjimus, kurie yra svarbūs ir civilinei saugai, profesiniam mobilumui, atsakomybės prisiėmimą ekstremaliomis sąlygomis.

BIVP taikymas padeda pasiekti tvaraus vystymosi rezultatų ir padidinti bendruomenių atsakomybę už vystymosi iniciatyvas.

Kupiškio mieste gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygoja įvairūs veiksniai: gyventojų sveikatos problemos, socialinė rizika (suaugusių šeimos narių priklausomybės ligos, socialinių įgūdžių stoka, nedalyvavimas vaikų auklėjime bei ugdyme, vaikų mokyklos nelankymas, gaunamos valstybės paramos naudojimas ne šeimos ir vaikų interesams; psichologinis, fizinis, seksualinis smurtas; motyvacijos stoka), nedarbas, finansiniai sunkumai ir kt. Šių socialinių problemų susidarymą lemia gyventojų demografinė sudėtis, viso rajono ekonominis išsivystymas, didėjantis socialinių problemų turinčių asmenų skaičius. Kita didelė problema – migracija iš Kupiškio miesto, ypač jaunų žmonių. Nors Kupiškio miestas yra pakankamai patrauklus verslui steigtis, tačiau didelė dalis miesto gyventojų, ypač jaunų, profesines arba aukštąsias mokyklas baigusių asmenų, taip pat kvalifikuotų specialistų migruoja į didžiuosiu miestus, ne tik dėl darbo pasiūlos, tačiau ir dėl kitų veiksnių, tokių kaip laisvalaikis, vaikų užimtumas ir panašiai.

VPS rengimo tikslas: Siekdama spręsti esamas Kupiškio miesto socialinės atskirties ir ekonominės integracijos problemas, didinti socialinę įtrauktį ir vykdyti veiklas, skirtas skurdo mažinimui, skatinti mokymąsi visą gyvenimą į veiklas įtraukiant konkrečias tikslines grupes, Kupiškio miesto VVG parengė Kupiškio miesto VVG 2024-2027 m. vietos plėtros strategiją.

Siekiant sukurti efektyvią Vietos plėtros strategiją, buvo atlikta išsami vidinės ir išorinės aplinkos analizė, nustatytos stipriosios ir silpnosios Kupiškio miesto pusės, taip pat esamos galimybės ir grėsmės, iškelti aiškūs ir pamatuojami tikslai. Kupiškio miesto vietos plėtros strategija siekiama ne vien atskleisti tikslinių grupių problemas, bet ir stiprinti jos socialinius bei ekonominius pranašumus, pasinaudojant Kupiškio miesto gyventojų gebėjimais ir turimais vietos ištekliais.

Parengtos Kupiškio miesto 2024-2027 metų vietos plėtros strategijos tikslas - Kupiškio miesto gyventojų gyvenimo kokybės gerinimas per socialinės integracijos paslaugas bei socialinės infrastruktūros plėtojimą/modernizavimą bei didinti Kupiškio miesto gyventojų saugumą, atsparumą ir gebėjimą veikti ekstremaliose situacijose, stiprinant praktinius civilinės saugos, pirmosios pagalbos ir bendruomeninės savisaugos įgūdžius.

Kupiškio miesto VVG misija **iki 2030 m.** – skatinti bendruomenines iniciatyvas ir tapti socialiai ir ekonomiškai atsakingu miestu.

Kupiškio miesto VVG vizija - tai darniai (socialiniu ir ekonominiu požiūriu) besivystantis miestas, kuriame subalansuotai tenkinami materialiniai, socialiniai ir kultūriniai gyventojų poreikiai.

Kupiškio miesto VVG vertybės:

Siekdami veiklos skaidrumo ir veiklos efektyvumo, Kupiškio miesto VVG apibrėžė visiems grupės nariams priimtinas darbo ir bendravimo vertybes:

1)partnerystė ir pasitikėjimas;
2) socialinė atsakomybė;
3) pagarba kito nuomonei, empatija;
4) turimų žmogiškųjų išteklių tausojimas ir žinių panaudojimas;
5) mokymasis ir naujų technologijų naudojimas;
6) ekologiško ir sveiko požiūrio diegimas;
7) naujas požiūris.

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

TERITORIJA

Kupiškio miestas yra įsikūręs šiaurės rytų Lietuvoje, Panevėžio apskrityje, netoli pasienio su Latvija. Kupiškio miestas yra Kupiškio rajono savivaldybės administracinis centras, jame yra įsikūrusi Kupiškio rajono savivaldybės administracija bei kiti savivaldybės valdymo organai. Kupiškio rajono savivaldybės plotas – 1 080,08 kv. km., miesto plotas – 6,42 kv. km (R1).

1. pav. Kupiškio rajono savivaldybės ir Kupiškio miesto VVG teritorija
Šaltinis: https://www.geoportal.lt/savivaldybes/kupiskis

Pagal Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) taikomas kiekybines ribas ir atsižvelgiant į tai, kad Kupiškio rajono savivaldybėje gyventojų skaičius miesteliuose ir kaimuose sudaro 55,9 proc., Kupiškio rajono savivaldybė priskiriama „pusiau kaimo“ savivaldybių kategorijai. Remiantis 2022 m. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Kupiškio mieste gyveno 6 119 gyventojų, tai sudarė 37,7 proc. visų Kupiškio rajono savivaldybės gyventojų (R2).

GYVENTOJAI

Kupiškyje 2022 m. gyveno 6 119 gyventojų, palyginimui 2018 m. gyveno 6 145 gyventojai (t. y . 0,4 proc. kritimas) (R3). Kupiškio rajono savivaldybėje gyventojų mažėjimas vyko sparčiau – 5,1 proc. (2018 m. – 17 097, o 2022 m. – 16 232). Panevėžio apskrityje 2018 m. gyveno 218 726 gyventojai, o 2022 m. – 212 714 gyventojai (t. y. 2,7 proc. mažėjimas). Tuo tarpu, bendrai šalyje, pastebimas lėtas gyventojų mažėjimas: 2018 m. – 2 808 901 gyventojai, 2022 m. – 2 805 998 gyventojai (t. y. 0,1 proc. kritimas). Verta atkreipti dėmesį, jog viena iš priežasčių, daranti įtaką neigiamiems demografiniams rodikliams yra augantis mirtingumas, emigracija bei sumažėjęs gimstamumas (R4).

1 lentelė. Gyventojų skaičius 2018–2022 m. pradžioje
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2023

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	2 808 901	2 794 184	2 794 090	2 810 761	2 805 998
Panevėžio apskritis	218 726	214 617	211 189	216 233	212 714
Kupiškio r. sav.	17097	16756	16356	16530	16232
Kupiškis	6145	6061	5906	6218	6119
Pasvalys	6 533	6 442	6 372	6 451	6 397

4.9. konkretaus uždavinio „Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“ tikslinė grupė:

1) gausios šeimos;

2) neįgalūs asmenys; asmenys, turintys intelekto ir (ar) psichikos negalią, jų šeimos (globėjai, rūpintojai);

3) socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys (pvz., nusikaltimų aukos, benamiai, priklausomybėmis sergantys asmenys, grįžę iš įkalinimo įstaigų asmenys, mažiau galimybių turintys jaunuoliai ir kt.);

4) asmenys, kuriems nustatytas socialinių paslaugų poreikis;

5) migrantai, priklausantys pažeidžiamų asmenų grupėms;

6) nepalankias sąlygas turintys vietos gyventojai;

7) nepalankias sąlygas turintys vaikai, mokiniai, ikimokyklinio ir priešmokylinio amžiaus vaikai.

4.7. konkretaus uždavinio „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą“ tikslinė grupė:

1) socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys;

2) asmenys, besiruošiantys išeiti ir išėję iš įkalinimo vietų;

3) tautinės mažumos;

4) mažiau galimybių turintis jaunimas;

5) migrantai;

6) apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje srityje dirbantys asmenys;

7) smurtą patiriantys asmenys;

8) savivaldos, verslo, NVO atstovai; visuomenė;

9) organizacijos ir asmenys, dalyvaujantys įgyvendinant nacionalinį savanoriškos veiklos modelį.

TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ

POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ

DEMOGRAFINĖ APŽVALGA

Kupiškyje 2022 m. gyveno 6 119 gyventojų, palyginimui 2018 m. gyveno 6 145 gyventojai (t. y. 0,4 proc. kritimas) (R3). Kupiškio rajono savivaldybėje gyventojų mažėjimas vyko sparčiau – 5,1 proc. (2018 m. – 17 097, o 2022 m. – 16 232). Panevėžio apskrityje 2018 m. gyveno 218 726 gyventojai, o 2022 m. – 212 714 gyventojų (t. y. 2,7 proc. mažėjimas). Tuo tarpu, bendrai šalyje, pastebimas lėtas gyventojų kritimas: 2018 m. – 2 808 901 gyventojai, 2022 m. – 2 805 998 gyventojai (t. y. 0,1 proc. kritimas). Palyginimui Pasvalyje 2022 m. gyveno 6 119 gyventojų, miesto gyventojai sudarė 28,8 proc. visos savivaldybės gyventojų, kai tuo tarpu Kupiškio miesto gyventojai sudarė 38,6 proc. savivaldybės gyventojų. Verta atkreipti dėmesį, jog viena iš priežasčių, daranti įtaką neigiamiems demografiniams rodikliams yra augantis mirtingumas, emigracija bei sumažėjęs gimstamumas (R4) (Žr. 1 priedo 1 lentelę).

2022 m. pradžioje Kupiškio rajono savivaldybėje gyveno 1 850 vaikų iki 14 metų amžiaus (arba 11,4 proc.), 10 518 darbingo amžiaus asmenų (arba 64,8 proc.) ir 3 863 pensinio amžiaus gyventojai (arba 23,8 proc.). 2018 m. informacija, vaikų skaičiaus dalis Kupiškio rajono savivaldybėje sumažėjo 1,2 proc. p., darbingo amžiaus gyventojų dalis padidėjo 1,7 proc. p., pensinio amžiaus gyventojų dalis sumažėjo 0,5 proc. p. (R5). Palyginimui Pasvalio rajono savivaldybėje 2022 m. gyveno 2 902 vaikai iki 14 metų amžiaus (arba 12,8 proc.), 14 870 darbingo amžiaus gyventojų (arba 65,6 proc.) bei 4 896 pensinio amžiaus (arba 21,6 proc.) gyventojai. 2018 m. informacija, vaikų iki 14 m. amžiaus dalis Pasvalio rajono savivaldybėje sumažėjo 1,1 proc. p., darbingo amžiaus gyventojų dalis padidėjo 1,8 proc. p., o pensinio amžiaus sumažėjo 0,7 proc. p. Kupiškio r. savivaldybėje, didesnė dalį nei Pasvalio r. savivaldybėje, sudaro tik pensinio amžiaus gyventojai, Pasvalyje gyvenai daugiau vaikų iki 14 m. bei darbingo amžiaus gyventojų (Žr. 1 priedo 1 lentelę).

Apibendrintai galima būtų teigti, jog nepaisant sumažėjusių vaikų ir pensinio amžiaus gyventojų dalių Kupiškio rajono savivaldybėje, rodikliai rodo, kad Kupiškio rajono savivaldybėje gyventojai jaunėja. Tai suponuoja, jog jaunos šeimos nori čia kurti gyvenimą.

Mažėjančios vaikų skaičiaus dalies priežasčių gali būti susijusi su gyventojų migracija ir mažėjančiu gimstamumu. Darbingo amžiaus asmenys išvyksta į didžiuosius šalies miestus ar užsienio valstybes, o jaunimas pabaigęs studijas nebesugrįžta gyventi į Kupiškio rajono savivaldybę. Asmenys kuria mažesnes šeimas ir daugeliu atveju tai susiję su gaunamomis pajamomis ir įsidarbinimo galimybėmis. Lietuvoje 2022 m. pradžioje gyveno 14,9 proc. vaikų, 65,1 proc. darbingo amžiaus gyventojų ir 20,0 proc. pensinio amžiaus gyventojų. Tarp Panevėžio apskrities savivaldybių didžiausia vaikų dalimi pasižymi Panevėžio rajono savivaldybė – 14,2 proc., didžiausią dalį darbingo amžiaus gyventojų turi Panevėžio rajono savivaldybė – 66,4 proc., o pensinio amžiaus gyventojų daugiausiai turi Biržų rajono savivaldybė – 24,9 proc.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis (Žr. 1 priedo 1 paveikslą). 2018–2022 m. laikotarpiu Kupiškio rajono savivaldybėje fiksuojama neigiama natūrali gyventojų kaita (t. y. miršta daugiau žmonių nei gimsta): 2018 m. – 179 gyventojai, 2022 m. – 202 gyventojai. Pažymėtina, jog visose nagrinėjamose teritorijose natūrali gyventoju kaita padidėjo (t. y. kiekvienais metais prarandame daugiau gyventojų negu gimstą) (R6) (Žr. 1 priedo 2 lentelę). Nuo 2020 m. pastebimas staigus natūralios gyventojų kaitos didėjimas. Šis kylimas, tikėtina, jog atsirado dėl Covid-19 pandemijos. Pasvalio rajono savivaldybėje yra fiksuojamos panašios tendencijos – neigiama natūrali gyventojų kaita: 2018 m. – 216, 2022 m. – 327.

Siekiant mažinti mirtingumą Kupiškio rajono savivaldybėje yra svarbu tobulinti sveikatos priežiūros, socialines ir viešojo saugumo paslaugas. Gyventojų mirtingumą lemia sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas ir kokybė, o taip pat kriminogeninė situacija, susisiekimo saugumas ir pan. Tačiau nemažiau svarbios ir teikiamos socialinės paslaugos, socialinės integracijos galimybės mieste, mažinančios socialinės rizikos žmonių atskirtį bei didinančios galimybes gyventi sveikesnį ir saugesnį gyvenimą.

Kupiškio rajono gyventojų skaičiaus mažėjimui įtakos turėjo ir mažesnis atvykstančiųjų nei išvykstančiųjų gyventi svetur skaičius: 2018 m. į Kupiškio r. sav. atvyko 565 gyventojai, išvyko 727, neto migracija buvo neigiama – 162, tuo tarpu 2022 m. atvykusiųjų buvo 799, o išvykusių 843, dėl sparčiai didėjančio atvykstančiųjų skaičiaus 2022 m. neto migracija tapo mažiau neigiama – 44. Lietuvos Respublikoje tik 2018 m.. laikotarpiu neto migracija buvo neigiama – 3 292 gyventojai, o nuo 2019 m. tapo teigiama – 10 794 gyventojai. Panevėžio apskrityje neto migracija buvo neigiama 2018-2021 m., o 2022 m. tapo teigiama – 1 145 (Žr. 1 priedo 3 lentelę). Tiriamuoju laikotarpiu Kupiškio rajono savivaldybėje atvykusių žmonių skaičius išaugo 41,4 proc., o išvykusių padidėjo 15,9 proc. (R8). Panašios tendencijos yra pastebimos ir Pasvalio rajono savivaldybėje: 2018 m. į Pasvalio r. sav. atvyko 730 gyventojų, išvyko 1 104, neto migracija buvo neigiama – 374, tuo tarpu 2022 m. atvykusiųjų buvo 808, o išvykusių 880, dėl sparčiai didėjančio atvykstančiųjų skaičiaus bei sumažėjusio išvykusiųjų skaičiaus 2022 m. neto migracija tapo mažiau neigiama – 72.

Neto tarptautinės migracija rajone (kaip ir bendrai šalyje bei apskrityje) yra teigiama bei auga: 2018 m. tarptautinė migracija Kupiškio rajone buvo neigiama – 38 žmonės, o 2022 m. – 144 (R9). Šalyje bei Panevėžio apskrityje vyrauja panašios tendencijos.

SOCIALINĖS SITUACIJOS APŽVALGA

Kupiškio rajone didžioji dalis socialinių paslaugų įstaigų yra išsidėstę Kupiškio mieste. Tai reiškia, jog Kupiškio miesto gyventojams, dėl socialinių paslaugų įstaigų geografinio išsidėstymo, paslaugos yra gerai prieinamos (R7).

Pagal 2022 m. Kupiškio r. savivaldybės socialinių paslaugų planą, pagal kurį prieinami tik pastarųjų 2 metų duomenys, savivaldybėje 2022 m. buvo 82 socialinių įgūdžių ugdymo paslaugas gaunančios šeimos, o jose augo 108 vaikai (abudu šie rodikliai nukrito, palyginus su 2021 m.: 89 ir 210 atitinkamai) (R10). Tuo tarpu Pasvalio rajono savivaldybėje 2021 m. buvo 85 socialinę riziką patiriančios šeimos, o jose augo 219 vaikų (abu šie rodikliai sumažėjo palyginus su 2017 m.). Pažymėtina, jog 2021 m. neįgalių asmenų Kupiškio rajono savivaldybėje yra 1 259, palyginimui 2020 m. – 1 279 (t. y. 1,6 proc. sumažėjimas). Mažėjantis neįgaliųjų asmenų kiekis suponuoja apie tinkamą ir efektyvią socialinę politiką savivaldybėje. Viena didžiausių socialinių paslaugų Kupiškio r. savivaldybėje bei visoje šalyje išlieka vaiko globa (rūpyba).

Turimais duomenimis, pagrindinė globos (rūpybos) vaikams nustatymo priežastis išlieka – vaiko nepriežiūra, netinkamas auklėjimas. 2017 m. pradžioje Kupiškio r. savivaldybėje buvo 33 globojami vaikai, o 2021 m. – 27 vaikai (t. y. 18,2 proc. sumažėjimas). 2022 m. Kupiškio r. savivaldybėje buvo 82 šeimos, kurioms yra teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos, palyginimui 2020 m. – 133 (t. y. tokių šeimų sumažėjo 38,3 proc.). Tuo tarpu vaikų augančių tokiose šeimose skaičius 2022 m. Kupiškio r. savivaldybėje siekė 291, o 2020 m. – 309 (t. y. 5,8 proc. sumažėjimas). Abiejų šių rodiklių

sumažėjimas suponuoja apie gerai sutvarkytą ir tinkamą socialinę infrastruktūrą (R11).
2022 m., Kupiškio r. savivaldybėje buvo užregistruota 434 pranešimai dėl smurto artimoje aplinkoje (2021 m. – 458, 2020 m. – 614, 2019 m. – 475, 2018 m. – 275). Nors smurto artimoje aplinkoje sumažėjo, tačiau moterys vis dar dažniau patiria smurtą, tiriamuoju laikotarpiu apie 70 proc. smurto artimoje aplinkoje atveju, moterys būdavo nukentėjusioji pusė.
Viena dažniausiu socialinių problemų – smurtas artimoje aplinkoje. Smurtas artimoje aplinkoje sąlygoja bendrųjų socialinių paslaugų (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, bendravimo) ir specialiųjų (laikino apnakvindinimo, intensyvios krizių įveikimo pagalbos, trumpalaikės socialinės globos, psichosocialinės pagalbos, apgyvendinimo Krizių centre) poreikį.
Socialinės infrastruktūros gerinimui 2022 m. numatytas skirti 12,2 proc. savivaldybės biudžeto lėšų.
Siekiant užtikrinti sklandų perėjimą, nuo institucines globos prie šeimos ir bendruomenės teikiamų paslaugų, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija sudarė veiksmų planą . Šiuo planu siekiama 2014–2023 m. laikotarpiu numatyti nuoseklius ir koordinuotus veiksmus, skatinančius kurti perėjimo nuo institucinės socialinės globos prie paslaugų pažeidžiamiems gyventojams bei jų globėjams ir šeimoms, sistemą.
Kupiškio r. sav. veikia Kupiškio socialinės globos namai. Remiantis veiksmų plane pateikta informacija, Kupiškio socialinės globos namuose gyvena 146 žmonės, iš jų 78 yra darbingo amžiaus, o 68 – senyvo amžiaus gyventojai. Panevėžio regione, tik Panevėžio bei Rokiškio rajonų socialinės globos namuose gyveno daugiau žmonių. Verta pažymėti, jog iš viso Panevėžio regiono Kupiškio r. sav. turi mažiausiai gyventojų socialinės globos namuose.
Remiantis Higienos instituto duomenimis, Kupiškio rajono savivaldybėje registruoti 144 asmenys, kuriems priskirta diagnozė F20–F29, dėl kurios dažniausiai yra nustatoma psichikos negalia. 114 asmenims priskirta diagnozė F70–F79, dėl kurios dažniausiai nustatoma intelekto negalia. Susumuojant šiuos du skaičius, asmenų, turinčių psichikos ir (ar) intelekto negalią Kupiškio rajono savivaldybėje registruota 258. Iš šio skaičiaus atėmus Kupiškio rajono savivaldybėje veikiančių socialinės globos namų darbingo amžiaus gyventojus (Kupiškio socialinės globos namuose – 78), gaunama, kad Kupiškio rajono savivaldybėje, kadangi viešai prieinamų ir skelbiamų duomenų apie asmenis gyvenančius Kupiškio mieste, dėl asmens duomenų apsaugos nėra, savarankiškai, arba su artimaisiais gyvena apie 180 tikslinės grupės asmenų.
Siekiant identifikuoti asmenis, turinčius psichikos ir (ar) intelekto negalią bei jų artimuosius kaip atskirą socialinių paslaugų gavėjų grupę, savivaldybės analizavo Socialinių paslaugų kataloge reglamentuotų paslaugų teikimo mastus, t. y. tyrė kiek tam tikros paslaugos gavėjų tarpe yra tikslinės grupės asmenų. Socialinės priežiūros paslaugose, tik maža dalis gavusių paslaugas yra tikslinės grupės nariai. Kupiškio r. sav. iš pagalbos į namus paslaugos gavėjų tik 3,9 proc. priklausė tikslinei grupei (t. y. turi psichikos ir (ar) intelekto negalią bei yra jų artimieji). Tuo tarpu tikslinės grupės nariai sudarė 4,4 proc. socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos gavėjų, tokia pati dalis tikslinės grupės narių buvo gaunančių psichosocialinę pagalbą. Apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose bei laikino atokvėpio paslaugos gavėjų tarpe buvo tik 0,5 proc. tikslinės grupės atstovų. Socialinės globos paslaugų prieinamumas tikslinės grupės atstovams yra geresnis, institucijoje, net 88,9 proc. gavusių dienos socialinės globos paslaugą yra tikslinės grupės nariai.
Panevėžio regiono savivaldybės, rengdamos individualius savivaldybių Žemėlapius, siekė identifikuoti jų savivaldybėse gyvenančių asmenų, kurie šiuo metu nedalyvauja socialinių paslaugų sistemoje poreikius. Kupiškio r. sav. šiuo metu gyvena 131 žmogus, kuris nedalyvauja socialinių paslaugų sistemoje, tačiau jiems yra reikalingos socialinės (apgyvendinimo, dienos užimtumo bei laikino atokvėpio) paslaugos. Neišsprendus šių problemų ir laiku nesuteikus individualių paslaugų, ateityje šiai daliai asmenų atsiras ilgalaikės globos poreikis, todėl Kupiškio r. savivaldybėje yra būtina plėsti ne tik alternatyvias ir prevencines institucinei globai paslaugas, tačiau ir skatinti jų informacinį prieinamumą, plėtoti atvejo vadybą, skatinti socialinio darbo plėtrą, kad būtų suteikta savalaikė pagalba ir ugdomas asmenų bei jų artimųjų savarankiškas gyvenimas ir didinama įtrauktis į bendruomenę.
Kupiškio rajono savivaldybė identifikavo poreikį savivaldybėje steigti: 2 grupinio gyvenimo namus, kuriuose bus apgyvendinama iki 20 asmenų; 20 vietų dienos užimtumo centrą, prie dienos užimtumo centro planuojama įkurti 10 vietų socialines dirbtuves bei įsigyti transportą.
Už socialinių paslaugų teikimą gyventojams atsakingas Kupiškio r. sav. Socialinės paramos skyrius. Savivaldybėje pagrindinė socialinių paslaugų įstaiga yra Kupiškio socialinių paslaugų centras (R12).
Savivaldybės socialinių paslaugų įstaigų infrastruktūra ***yra patenkinama,*** *pastatai atitinka higienos normas, saugumo ir technikos reikalavimus, patalpos pritaikytos neįgalių žmonių poreikiams. Šios įstaigos nuolat dalyvauja projektinėje veikloje ir ieško finansavimo galimybių įstaigų materialinei bazei gerinti.*

CIVILINĖS SAUGOS APŽVALGA
Kupiškio rajono savivaldybėje pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms užtikrina savivaldybės administracijos direktorius, kuris yra savivaldybės civilinės saugos sistemos vadovas pagal Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymą. Savivaldybės administracijos direktorius yra atsakingas už pasirengimą ekstemalioms situacijoms, civilinės saugos organizavimą, krizių valdymo sprendimų priėmimą, ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovavimą savivaldybės lygiu. Civilinės saugos specialistas vykdo rizikų vertinimą, planų rengimą, mokymus ir pratybas, gyventojų informavimą, kordinavimą su PAGD, policija, medikais ir kitomis tarnybomis. KUpiškio rajono savivaldybėje yra patvirtinta ekremeliųjų situacijų operacijų centras, kurį sudaro vadovas ir pavaduotojas bei ekstremaliųjų situacijų prevencijos grupė iš 12 narių. Praėjusiais metais organizuotos veiklos: vestos savivaldybės lygio civilinės saugos pratybos (1), organizuoti numatytų kategorijų klausytojams išklausyti civilinės saugos mokymo programos kursą PGV (3), mokymai gaisrinės ir civilinės saugos klausimais (1), mokymus apie pasirengimą ekstremalioms situacijoms ir karo atvejui (1), atlikti gyventojų informavimo veiksmai kaip elgtis radus pavojingą radinį ar gavus įtartiną laišką/paketą bei teiktos rekomendacijos dėl stchinių nelaimių (šaltinis https://www.kupiskis.lt/data/public/uploads/2026/03/prevencijos-ataskaita-2025.pdf). Kupiškio rajono savivaldybė turi parengusi ir patvirtinusi gyventojų švietimo civilinės saygos klausimais ir ektremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planus. Atlikta Kupiškio rajono savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė. Visa informacija yra viešinama savivaldybės internetiniame puslapyje https://www.kupiskis.lt/savivaldybe/veiklos-sritys/civiline-sauga/99. Kupiškio rajono savivaldybėje yra 34 vnt. kolektyvinių apsaugos statinių, kurie yra skirti laikinam gyventojų prieglobsčiui saugantis nuo žalingo aplinkos poveikio bei evakuotų gyventojų apsaugai ekstremaliųjų situacijų ar karo metu (patvirtinta mero potvarkiu 2025 m. gruodžio 3 d. MV-370) ir 28 vnt. priedangų, kurios skirtos trumpalaikei (iki kelių valandų) apsaugai kilus oro pavojui, nuo tiesioginio ir netiesioginio apšaudymo grėsmės karinės agresijos metu (nuo netiesioginių atakų iš orlaivių, raketų, artilerijos ugnies, nuo skeveldrų, nuolaužų, sprogimo smūgio bangų, atsitiktinių kulkų) (patvirinta mero potvarkiu 2025 m. lapkričio 27 d. MV-363). Kolektyvinės apsaugos statinių (toliau KAS) plotas, kv. m. sudaro 47641,54 ir gali talpinti 13613 gyventojų (2025 m. nuolatinių gyventojų skaičius 15482, iš jų veikai iki 7 metų sudaro 725, asmenys su negalia 1698). Parinktų priedangų plotas kv.m. sudaro 6912,92 ir gali talpinti 4600 gyventojų (priedangų poreikis nustatytas 6193 asm.). Visi kolektyvinės apsaugos

valkai iki 7 metų sudarė 725, asmenys su negalia 1098). Parinktų priedangų plotas kv.m. sudarė 6912,92 ir gali talpinti 4000 gyventojų (priedangų poreikis nustatytas 6193 asm.). Visi kolektyviniai apsaugos statiniai bei priedangos pažymėti specialiaisiais ženklais. Kupiškio rajono savivaldybės 2025-2027 m. strateginiame veiklos plane (patvirtintas Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2025 m. vasario 20 d. sprendimu TS-30) Pažangos programos 02.03.03 uždaviniui ,, Užtikrinti efektyvų savivaldos darbą keliant Savivaldybės administracijoje dirbančių asmenų darbinę kvalifikaciją, diegiant ir plečiant skaitmeninius sprendimus, gerinti civilinę saugą" įgyvendinti yra numatyta priemonė 02.03.03.04 „Civilinės saugos stiprinimas ir plėtra Kupiškio rajono savivaldybėje“. Numatomi įgyvendinti projektai:„Priedangų infrastruktūros plėtra Kupiškio rajone“ (nustatyta, kad priedangos nėra visiškai pritaikytos, siekiant užtikrinti saugią aplinką pavojaus atveju. Kupiškio Povilo Matulionio progimnazijoje, VšĮ Kupiškio rajono savivaldybės pirminės asmens sveikatos priežiūros centre, VšĮ Kupiškio ligoninėje, Kupiškio rajono savivaldybės kultūros centre, Kupiškio etnografijos muziejuje esančias priedangas numatoma pritaikyti riboto judumo asmenims, užtikrinti rezervinį elektros tiekimą, įrengti evakuacinius išėjimus ir juos pritaikyti riboto judumo asmenims įskaitant evakuacinį apšvietimą, įrengti apsauginius langų skydus ir kt.), „Stiprinti pasirengimą valdyti krizes, ekstremaliąsias situacijas ir šalinti jų padarinius Kupiškio rajone“ (Kupiškio rajono savivaldybė yra laikoma vidurio Lietuvos savivaldybe, kuri turėtų priimti iš pasienio savivaldybių atvykstančius gyventojus. Siekiant išpildyti šį reikalavimą, turi būti sudarytos būtinosios sąlygos: gyventojams numatytos vietos, kur galėtų ilsėtis, užtikrintas geriamojo vandens tiekimas ir kt. Projekto lėšomis numatoma įsigyti lovų, miegmaišių, geriamojo vandens talpų, pirmosios pagalbos rinkinių, asmens higienos ir sanitarinių priemonių rinkinių ir kt.). Veiklos plane yra numatytos priemonės (Civilinės saugos ir priešgaisrinės saugos organizavimas) valstybės deleguotoms savivaldybei funkcijoms atlikti. Civilinės saugos švietimas gyventojams yra vienas iš efektyviausių būdų sumažinti rizikas ir padidinti bendruomenės atsparumą.Praktinių žinių įgijimas kaip elgtis kilus gaisrui, audrai, potvyniui, cheminiam incidentui, elektros tiekimo sutrikimams ar kitoms grėsmėms, mažins gyventojų paniką, neteisingus veiksmus, padės pasirengti ilgalaikėms krizėms. Atlikta civilinės saugos sistemos būklės Lietuvoje apžvalga rodo, kad sistema yra nepakankamai pritaikyta šiuolaikinėms grėsmėms, turi struktūrinių trūkumų, t.y. sistema nepakankamai apima prevenciją, pasirengimą, reagavimą ir atsigavimą kaip vientisą ciklą. 2022 m. atliktas auditas „Institucijų pasirengimas reaguoti į ekstremalias situacijas“ atskleidė reikšmingas problemas: nepakankamas institucijų pasirengimas, silpnas prognozavimas ir stebėsena,nepakankamas reagavimo planų praktiškumas, neužtikrintas koordinavimas tarp institucijų, trūksta realių pratybų ir testavimo, skirtingas savivaldybių pasiruošimo lygis, nepakankamas dėmesys socialiai pažeidžiamoms grupėms, žemas gyventojų informuotumas (šaltinis https://www.lnf.lt/wp-content/uploads/2026/02/ANASTASIA_Civilines-saugos-ist.-analize-1-1.pdf?utm). *Siekiant mažinti rizikas ir didinti gyventojų atsparumą yra reikalinga vykdyti gyventojų švietimą siekiant gerinti gyventojų žinias apie galimus pavojus, pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, krizėms ir karo grėsmėms;*

- vykdyti įvairias edukacines prevencines programas (civilinės saugos švietimo akcijas, mokymus, simuliacijas, praktines pratybas ir kitus renginius) įtraukiant kuo daugiau visuomenės narių, daugiau dėmesio skiriant socialiai pažeidžiamų grupių atstovams.

EKONOMINĖ APŽVALGA

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis apibūdina nedarbo lygį nagrinėjamoje teritorijoje. Kupiškio r. savivaldybėje 2022 m. nedarbo lygis siekė 9,4 proc. bei buvo didesnis nei Panevėžio apskrityje (9,3 proc.) ir šalyje (9,0 proc.), tuo tarpu Pasvalio r. sav. 2022 m. buvo fiksuojamas didžiausias nedarbo lygis – 9,8 proc. (R13). Palyginus su 2018 m. lygiu, nedarbo lygis Kupiškio rajone nukrito 3,5 proc. p., apskrityje nukrito 0,1 proc. p. tačiau Lietuvoje nedarbo lygis paaugo 0,5 proc. p., o Pasvalio r. sav. nedarbo lygis nukrito 1,6 proc. p. (Žr. 1 priedo 2 paveikslą). Taigi, Kupiškio r. savivaldybės kritimas buvo sparčiausias, tačiau nedarbo lygis rodiklis vis dar yra aukštas.

2022 m. Kupiškio rajono savivaldybėje buvo 10 258 (63,2 proc.) užimtų gyventojų (R14) ir 921,8 (9,4 proc.) bedarbių (R15). Šalies mastu Kupiškio rajono padėtis buvo nebloga, nes vidutiniškai Lietuvoje buvo mažiau užimtų (48,7 proc.) gyventojų bei mažiau bedarbių (8,0 proc.) (R16). Norėdama padidinti užimtumą, Kupiškio rajono savivaldybė, parengė užimtumo didinimo programą . Ilgalaikio nedarbo problema aktuali Kupiškio rajonui – ilgalaikių bedarbių dalis registruotų klientų struktūroje yra didžiausia Panevėžio regione – 31,9 proc. Kupiškio rajono savivaldybės užimtumo didinimo programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 18 punktu, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 48 straipsniu, Užimtumo didinimo programų rengimo ir jų finansavimo tvarkos aprašu. Organizuojant priemones ir teikiant paslaugas užimtumui didinti, orientuojamasi į pagrindines tikslines grupes, kurios turi problemų dėl užimtumo savivaldybėje, t. y. asmenys, patiriantys socialinę riziką, ilgalaikiai bedarbiai, piniginės socialinės paramos gavėjai, vyresni kaip 40 metų asmenys. Asmenims, patiriantiems sunkumų integruojantis į darbo rinką, planuojama teikti užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugas, atvejo vadybą ir pagal individualų veiklos planą numatytas priemones. Programos priežiūros tikslas – sudaryti prielaidas efektyviai įgyvendinti Programos tikslus ir uždavinius. Programos priežiūra vykdoma, atliekant Programos įgyvendinimo ir bedarbių atitikimo nustatytiems kriterijams bei jų siuntimo dalyvauti Programoje lėšų panaudojimo stebėseną, sutartinių įsipareigojimų vykdymo bei efektyvumo analizes.

Didžioji dalis Kupiškio miesto verslo objektų yra susitelkę centrinėje miesto dalyje, kur pritraukiama daug lankytojų, verslo paslaugų vartotojų, verslo atstovų. Patogi įmonių geografinė padėtis, gerai išvystytas susisiekimo infrastruktūros tinklas sudaro palankias sąlygas tolimesnei verslo plėtrai ir naujo verslo kūrimui (R17). Siekiant išlaikyti esamas verslo pozicijas bei jas sustiprinti, tikslinga kompleksiškai investuoti į patrauklios aplinkos verslui kūrimą.

Kupiškio r. sav., kaip ir šalyje dominuoja smulkusis ir vidutinis verslas, kuris yra vienas svarbiausią šalies ekonomikos augimo veiksnių. Smulkiame ir vidutiniame versle dirba didžioji dalis gyventojų, šis verslas reikšmingai veikia vietos ekonominę būklę, skatina inovacijas, tačiau kartu yra itin jautrus aplinkos pokyčiams. Smulkus ir vidutinis verslas sudaro 100 proc. Kupiškio r. sav. įmonių, taigi Kupiškio r. sav. nėra didelių įmonių ar korporacijų. Dauguma Kupiškio r. sav. veikiančių subjektų yra labai mažos įmonės (iki 9 darbuotojų), jos sudaro 83,2 proc. visų savivaldybėje veikiančių įmonių. Kupiškio r. sav. didžiausios ir žinomiausios įmonės yra:

• UAB „Durpeta“ – viena seniausių šiuo metu veikiančių durpių gavybos bei perdirbimo bendrovių Lietuvoje (146 darbuotojai);

• UAB „Slavita“ – baldų pramonės įmonė Lietuvoje, besispecializuojanti minkštų baldų rėmų gamyboje (163 darbuotojai).

Kupiškio rajone didžioji dalis Nevyriausybinių organizacijų (NVO) yra kaimo bendruomenės (R18). Nemaža rajono NVO dalis veikia socialinės paramos ir sveikatingumo srityje, taip pat NVO aktyviai atstovauja profesinius interesus, užsiima kultūros veikla, buria gyventojus pagal pomėgius Rajone veikia jaunimo organizacijos (R19), kurių veikla daugiausiai susijusi su pilietinėmis ir kultūrinėmis iniciatyvomis.

2021-2022 m. m. Kupiškio rajone veikė 5 bendrojo ugdymo įstaigos (R20): 2 gimnazijos, 1 progimnazija, ir 2 vidurinės mokyklos, 1 profesinio mokymo mokykla bei 2 neformalaus ugdymo įstaigos ir švietimo pagalbos tarnyba. Mokyklose besimokančių vaikų skaičius, nors ir neženkliai, tačiau mažėja: 2021-2022 m. m. mokyklose mokėsi 1 660 vaikų , o 2018-2019 m. m. – 1 790, taigi per šį laikotarpį mokinių sumažėjo 7,3 proc. (R21).

Neformalųjį švietimą rajone vykdo 2 mokyklos. 2021-2022 m. m. jose mokinosi 79,20 proc. rajono mokinių, o 2018-2019 m. m. 64,2 proc. (t. y. 15,0 proc. p. augimas).

Kupiškio r. gyventojų kultūrinių ir laisvalaikio poreikių tenkinimo veiklą vykdo: Kupiškio rajono savivaldybės kultūros centras, turintis 5 skyrius (Alizavos, Noriūnų, Skapiškio, Subačiaus ir Šimonių); Kupiškio etnografijos muziejus, turintis 3 skyrius (Adomo Petrausko muziejus ir Uoginių amatų centras, Veronikos Šleivytės paveikslų galerija bei Laukmiškių kaimo muziejus), Kupiškio jaunimo centras, Alizavos jaunimo centras „ALSJA“, Kupiškio kultūros centro Subačiaus padalinio atvira jaunimo erdvė, Nevėžio tunto Kupos draugovė (Lietuvos skautija), VšĮ Kupiškio auto moto sportas, Kupiškio 505 šaulių kuopa bei Kupiškio rajono policijos rėmėjų visuomeninė organizacija. 2022 m. Kupiškio rajono savivaldybės kultūros centruose ir jiems pavaldžiuose skyriuose veikė daugybė mėgėjų meno kolektyvų ir būrelių.

STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ			
STIPRYBĖS		**SILPNYBĖS**	
1.	Mažėjantis nedarbo lygis (R13)	1.	Mažėjantis gyventojų skaičius (R4)
2.	Noras bendradarbiauti su kitais siekiant bendro tikslo (Gyventojų poreikiai)	2.	Labai lėtai mažėjantis socialinių įgūdžių ugdymo paslaugas gaunančių šeimų ir jose augančių vaikų skaičius (R10)
3.	Kupiškio rajone didžioji dalis socialinių paslaugų įstaigų yra išsidėstę Kupiškio mieste. Tai reiškia, jog Kupiškio miesto gyventojams, dėl socialinių paslaugų įstaigų geografinio išsidėstymo, paslaugos yra gerai prieinamos (R7), (R12)	3.	Neigiama Kupiškio rajono savivaldybėje neto migracija buvo (R6)

4.	Didėja darbingo amžiaus žmonių skaičius ir mažėja pensijinio (R5)	4.	Kupiškio rajone didžioji dalis Nevyriausybinių organizacijų (NVO) yra kaimo bendruomenės, tačiau ne mieste veikiančios organizacijos (R18)
5.	Mažėjantis šeimų, kurioms yra teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos, globojamų vaikų skaičius (R11)	5.	Mokyklose besimokančių vaikų skaičius, nors ir neženkliai, tačiau mažėja: 2021-2022 m. m. mokyklose mokėsi 1 660 vaikų , o 2018-2019 m. m. – 1 790, taigi per šį laikotarpį mokinių sumažėjo 7,3 proc. (R21).
6.	Didžioji dalis Kupiškio miesto verslo objektų yra susitelkę centrinėje miesto dalyje, kur pritraukiama daug lankytojų, verslo paslaugų vartotojų, verslo atstovų. Patogi įmonių geografinė padėtis, gerai išvystytas susisiekimo infrastruktūros tinklas sudaro palankias sąlygas tolimesnei verslo plėtrai ir naujo verslo kūrimui (R17)		
GALIMYBĖS		**GRĖSMĖS**	
1.	Dauguma socialinių paslaugų įstaigų, kitas paslaugas teikiančių istaigų yra susitelkusios Kupiškio mieste - galimybė teikti kompleksines, koncentruotas, integruotas paslaugas	1.	Nepakankamas viešojo ir privačiojo sektoriaus finansavimas socialinėms, užimtumo ir verslumo problemoms spręsti.
2.	Nuoseklus darbas užimtumo, socialinės aprėpties, pajamų didinimo srityse, gali padėti Kupiškio miestui lygiuotis į kitas Lietuvos savivaldybes	2.	Tikslinių grupių nepasiekiamumas ir nepakankama informacijos sklaida sumažins iškeltų Kupiškio miesto bedarbystės problemų sprendimą
3.	Užtikrinti kokybiškas prevencijos priemones ir gerinti sveikatos raštingumą siekiant didinti rajono gyventojų fizinės ir emocinės sveikatos atsparumą grėsmėms	3.	Dėl netolygiai išvystytų socialinių paslaugų bei infrastruktūros trūkumo neužtikrinami mažiau galimybių turinčių gyventojų poreikiai.
4.	Siekiant mažinti mirtingumą Kupiškio rajono savivaldybėje yra svarbu tobulinti sveikatos priežiūros, socialines ir viešojo saugumo paslaugas.	4.	ES, nacionaliniai reguliaciniai reikalavimai didina kaštus viešųjų paslaugų teikimui
		5.	Vykdomos Valstybės mąstu vykdomos švietimo, sveikatos ir kitos reformos ypač skaudžiai paliečia atokesnius regionus

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES

1. TIKSLAS – Kupiškio miesto gyventojų gyvenimo kokybės gerinimas per socialinės integracijos paslaugas bei socialinės infrastruktūros plėtojimą/modernizavimą

Gyvenimo kokybės gerinimas per socialinės integracijos paslaugas bei socialinės infrastruktūros plėtojimą/modernizavimą yra svarbus siekiant užtikrinti visuomenės gerovę ir lygiavertį dalyvavimą visuomenėje. Šiame procese svarbų vaidmenį atlieka visos institucijos ir sektoriai: nevyriausybinis, vietos valdžios ir verslo.

Socialinė integracija susijusi su tuo, kaip žmonės gali dalyvauti visuomenėje, turėti galimybę įgyvendinti savo potencialą ir jaustis priimti. Tai apima įvairias sritis, tokias kaip užimtumas, švietimas, sveikata, kultūra, būstas ir kt. Socialinės integracijos paslaugos yra skirtos užtikrinti, kad visi žmonės, nepaisant jų socialinės padėties, turėtų lygias galimybes naudotis šiais svarbiais ištekliais.

Viena iš būdų gerinti socialinę integraciją yra plėtoti ir modernizuoti socialinę infrastruktūrą. Moderni socialinė infrastruktūra leidžia žmonėms lengviau pasiekti svarbius paslaugas, turėti galimybę aktyviai dalyvauti visuomenėje, integruotis į darbo rinką ir tęsti gyvenimą su gerove. Be socialinės infrastruktūros plėtojimo, svarbu užtikrinti ir prieinamas socialines paslaugas, kurios padėtų žmonėms integruotis ir užtikrinti geresnę gyvenimo kokybę. Tai gali apimti socialinę paramą, sveikatos paslaugas, profesinę reabilitaciją, švietimo galimybes, socialinę globą ir pan. Šios paslaugos turi būti prieinamos visiems žmonėms, nepriklausomai nuo jų socialinės padėties arba ribojančių veiksnių.

Rengiamos VPS tikslas - remti iniciatyvas, veiklas skirtas socialinei integracijai ir socialinės infrastruktūros plėtojimui, taip pat skatinti švietimo ir informavimo programas, bendradarbiavimo tarp sektorių skatinimą, ypatingą dėmesį teikiant socialiai atsakingų iniciatyvų vystymui.

Siekiant sėkmingai įgyvendinti gyvenimo kokybės gerinimą per socialinės integracijos paslaugas bei socialinės infrastruktūros plėtojimą/modernizavimą, svarbu atkreipti dėmesį į visų visuomenės sluoksnių poreikius ir įsitikinti, kad šios pastangos būtų tvarios ir ilgalaikės.

VPS tikslas visiškai atitinka Kupiškio miesto vystymosi poreikius ir galimybes, kurie buvo apibrėžti atlieknat situacijos analizę (informacijos ir dokumentų analizę, el. paštu ir susitikimų metu pateiktų idėjų vertinimą).

<u>Kupiškio miesto VVG teritorijos plėtros poreikiai:</u>

1. Plėtoti esamos socialinės infrastruktūros atnaujinimą, modernizavimą, skatinti socialinių verslų kūrimąsi ir plėtrą, taip mažinant Kupiškio miesto gyventojų socialinę atskirtį
2. Plėtoti juridinių asmenų gebėjimus ir sąlygas (infrastruktūrą) perimti ir (arba) teikti viešąsias paslaugas ir (arba) vystyti socialiai atsakingą ir (arba) socialinį verslą, bei vykdyti kitas ekonomines veiklas.
3. Plėtoti veiklas, susijusias su socialine, ekonomine ir ekologine plėtra Kupiškio mieste. Telkti įstaigas, įmones ir organizacijas bendroms sociokultūrinėms ir neformalaus švietimo veikloms, skatinti NVO steigimąsi miesto teritorijoje.
4. Didinti verslo produktyvumą ir skatinti tvaraus ir socialiai atsakingo verslo vystymą.
5. Skatinti jaunimo socialinę atsakomybę, socialinius įgūdžius bei verslumą. Sudaryti sąlygas kokybiškam ir atsakingam užimtumui.

TIKSLO 1 ALTERNATYVA	TIKSLO 2 ALTERNATYVA

1. TIKSLAS - remti iniciatyvias veiklas skirtas socialinei integracijai ir socialinės infrastruktūros plėtojimui, taip pat skatinti švietimo ir informavimo programas, bendradarbiavimo tarp sektorių skatinimą ypatingą dėmesį teikiant socialiai atsakingų iniciatyvų vystymui. Siekiant sėkmingai įgyvendinti gyvenimo kokybės gerinimą per socialinės integracijos paslaugas bei socialinės infrastruktūros plėtojimą/modernizavimą, svarbu atkreipti dėmesį į visų visuomenės sluoksnių poreikius ir įsitikinti, kad šios pastangos būtų tvarios ir ilgalaikės.

Gyvenimo kokybės gerinimas per socialinės integracijos paslaugas bei socialinės infrastruktūros plėtojimą/modernizavimą yra svarbus siekiant užtikrinti visuomenės gerovę ir lygiavertį dalyvavimą visuomenėje. Šiame procese svarbų vaidmenį atlieka visos institucijos ir sektoriai: nevyriausybinis, vietos valdžios ir verslo.
Socialinė integracija susijusi su tuo, kaip žmonės gali dalyvauti visuomenėje, turėti galimybę įgyvendinti savo potencialą ir jaustis priimti. Tai apima įvairias sritis, tokius kaip užimtumas, švietimas, sveikata, kultūra, būstas ir kt. Socialinės integracijos paslaugos yra skirtos užtikrinti, kad visi žmonės, nepaisant jų socialinės padėties, turėtų lygias galimybes naudotis šiais svarbiais ištekliais.
Vienas iš būdų gerinti socialinę integraciją yra plėtoti ir modernizuoti socialinę infrastruktūrą. Moderni socialinė infrastruktūra leidžia žmonėms lengviau pasiekti svarbias paslaugas, turėti galimybę aktyviai dalyvauti visuomenėje, integruotis į darbo rinką ir tęsti gyvenimą su gerove. Be socialinės infrastruktūros plėtojimo, svarbu užtikrinti ir prieinamas socialines paslaugas, kurios padėtų žmonėms integruotis ir užtikrinti geresnę gyvenimo kokybę. Tai gali apimti socialinę paramą, sveikatos paslaugas, profesinę reabilitaciją, švietimo galimybes, socialinę globą ir pan. Šios paslaugos turi būti prieinamos visiems žmonėms, nepriklausomai nuo jų socialinės padėties arba ribojančių veiksnių.

Pasirinkta aletrnatyva

2. TIKSLAS - Diegti įstaigų, įmonių ir organizacijų socialinės atsakomybės modelį. Darniam Kupiškio miesto vystymuisi būtinas savivaldos, verslo ir visuomenės bendradarbiavimas, todėl negalima orientuotis vien tik į įmonių socialinę atsakomybę – bendruomenės ir kitos organizacijos, savivalda ir jos įstaigos irgi turi būti socialiai atsakingos. Pirmiausiai labai svarbus yra įmonių, įstaigų ir organizacijų požiūris į atsakingą veiklą ir socialinį verslą, kuris didžiąją dalimi lemia ir bendrą socialinio aplinkosauginio atsakingumo suvokimą ir taikymą Kupiškio mieste. Socialinės atsakomybės modelis kuria socialiai atsakingą organizacijų veikimo sistemą, skatina partnerystės projektus su verslo, NVO atstovais: socialinio ir socialiai atsakingo verslo vystymo iniciatyvas.
Alternatyva mūsų atveju yra blogesnė, kadangi orientuota daugiau į „minkštas“, intelektines veiklas, kurios skatina socialinę atsakomybę įstaigose, įmonėse ir organizacijose.

VPS tikslas atitinka sekančius Kupiškio miesto vystymosi poreikius ir galimybes, kurie buvo apibrėžti atlieknat situacijos analizę (informacijos ir dokuemntų analizę, el. paštu ir susitikimų metu pateiktų idėjų vertinimą), kurie mūsų gali ne visiškai , bet iš dalies būti įgyevndinti šiuo tikslu.
Kupiškio miesto VVG teritorijos plėtros poreikiai:
1. Plėtoti veiklas, susijusias su socialine, ekonomine ir ekologine plėtra Kupiškio mieste. Telkti įstaigas, įmones ir organizacijas bendroms sociokultūrinėms ir neformalaus švietimo veikloms
2. Didinti verslo produktyvumą ir skatinti tvaraus ir socialiai atsakingo verslo vystymą
3. Skatinti jaunimo socialinę atsakomybę, socialinius įgūdžius bei verslumą. Sudaryti sąlygas kokybiškam ir atsakingam užimtumui

Eil. Nr.	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė (2023 m)	Siekiama reikšmė (2027 m)
1.	Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros (BIVP) projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo veiklose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir (ar) darbo rinkoje, dalis / proc.	0	40
2.	BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes) (skaičius)	0	371
3.	Paramą gavusiuose subjektuose sukurtos darbo vietos / skaičius	0	3

1.1. UŽDAVINYS – Kurti ir vystyti infrastruktūrą socialinio verslo vykdymui ir (arba) vystyti socialinį verslą

1.1. Uždavinys skirtas: skatinti bendruomenėse socialinį verslą, padedantį vietoje spręsti pažeidžiamų grupių atskirties problemas; palaikyti socialinio verslo (t. y. kuriančio darbo vietas, paslaugas ir (ar) prekes sunkiau integruojamoms bendruomenės gyventojų grupėms) kūrimąsis ir plėtrą, per uždavinio įgyvendinimą remiant reikalingos įrangos įsigijimą, socialinio verslo pradinių produktų ir paslaugų sukūrimą, testavimą, rinkodaros priemonių kūrimą ir taikymą ir kt.

Formuojant uždavinį buvo atsižvelgiama į visus numatytus SSGG analizės teiginius, visas esamas Kupiškio miesto stiprybes ir silpnybes bei esamas galimybes ir grėsmes, kadangi šis uždavinys skirtas „kietųjų“

iniciatyvų igyvendinimui, kurių įgyvendinimas tikėtina lygiagrečiai pareikalaus ir veiksmų numatyti 1.2. uždavinyje įgyvendinimo. Taip pat buvo atsižvelgta į esamus gyventojų poreikius, pateiktas projektines idėjas.

Taikant ir įgyvendinant socialinio verslo modelio iniciatyvas, susijusias su socialine ir ekonomine plėtra, atliepiant įvairių socialinių grupių poreikius, galima išspręsti bent dalį esamų problemų bei pasiekti teigiamų rezultatų. Socialinio verslo modelis padeda skatinti socialinę integraciją, sumažinti socialinę atskirtį ir užtikrinti lygybę. Tokios priemonės apimtų programų, kurios skatina bendravimą ir sąveiką tarp skirtingų socialinių grupių, kurios gali skatinti supratimą ir toleranciją bei sudaryti vienodas sąlygas visiems dalyvauti visuomenės gyvenime. Socialinio verslo modelio įgyvenimastaip pat gali prisidėti prie ekonomikos plėtros, užimtumo tvarumo skatinimo. Skatinant socialinį aktyvumą ir suteikiant galimybes įvairioms socialinėms grupėms dalyvauti darbo rinkoje arba verslo veikloje, gali būti kuriama tvarios ekonomikos sistema Kupiškio mieste. SVARBIAUSIA Socialinio verslo modelio įgyvendinimas skatina socialinių inovacijų ir partnerystės ryšių tarp viešojo, privačiojo ir nevyriausybinio sektorių įgyvendinimą. Bendradarbiavimas ir partnerystė suteikia daugiau išteklių, idėjų ir galimybių kurti efektyvesnes ir novatoriškesnes paslaugas, kurios geriau atitinka skirtingų socialinių grupių poreikius. Socialinis verslas gali būti pritaikytas atsižvelgiant į įvairių socialinių grupių individualius poreikius, gali apimti tinkamą paramą ir pagalbą žmonėms su negalia, mažumų grupėms, senyvo amžiaus žmonėms, vaikams, bedarbiams (arba darbingo amžiaus asmenims) ir kitoms pažeidžiamoms grupėms. Individualizuota ir pritaikyta parama gali pagerinti jų gyvenimo kokybę ir padėti įsitraukti į visuomenės gyvenimą ir darbo rinką (užimtumo programas).

Kaip SSGG analizės, situacijos analizės, informacijos rinkimo, poreikių tyrimo ir viešinimo rezultatai yra suformuluoti Kupiškio miesto VVG teritorijos plėtros poreikiai. Šiuo uždaviniu siekiame įgyvendinti 1,2, ir 4 iš apibrėžtų plėtros poreikių.
Beveik visi iškelti (nustatyti) Kupiškio miesto VVG plėtros poreikiai susiję tiek su pirmu, tiek su antru VPS uždaviniu, kurie yra papildantys vienas kitą.

Eil. Nr.	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiama reikšmė
1.	Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ar plėtrai / skaičius	0				1				**1**
2.	Paramą gavusios įmonės (iš jų: labai mažos, mažosios) / įmonės	0				1				**1**
3.	Paramą dotacijomis gavusios įmonės	0				1				**1**

1.1. UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.1. UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
1.1. Uždavinys skirtas: Skatinti bendruomenėse socialinį verslą, padedantį vietoje spręsti pažeidžiamų grupių atskirties problemas, palaikyti socialinio verslo (t. y. kuriančio darbo vietas, paslaugas ir (ar) prekes sunkiau integruojamoms bendruomenės gyventojų grupėms) kūrimąsis ir plėtrą, per uždavinio įgyvendinimą remiant reikiamos infarstruktūros pritaikymą, įrangos įsigijimą, socialinio verslo pradinių produktų ir paslaugų sukūrimą, testavimą, rinkodaros priemonių kūrimą ir taikymą ir kt. Infrastruktūros plėtojimas yra labai svarbus socialinės atskirties mažinimo veiksnys. Siekiant gerinti gyvenimo sąlygas Kupiškio mieste ir mažinti socialinę atskirtį privalome užtikrinti, kad ji būtų prieinama visiems. Šiuo metu Kupiškio mieste nėra integruotų centrų ir (arba) erdvių, kuriuose koncentruotųsi visi socialinių paslaugų teikėjai, tiek vykdantys socialinį verslą, tiek neformalias iniciatyvas, kurias sujungus, pradėjus teikti kompleksines paslaugas būtų galimybė vystyti didesnį poveikį darantį, didesnę tikslinę grupę pasiekiantį socialinį verslą. Tik užtikrinus tinkamą infrastruktūrą ir būtiną įrangą, kuri lengvai pasiekiama visom socialinėms grupėms, kurioje vienu metu gali būti išspręstos kelios asmens ar asmenų grupės problemos bus tinkamai ir efektyviai sprendžiamos socialinės problemos. ***Pasirinkta 1 alternatyva*** Alternatyva mūsų atveju yra blogesnė, *kadangi orientuota į viešąjį (nevyriausybinį sektorių), t.y. šio sektoriaus paslaugų teikimą ir neįtraukiamas privatus verslas ir (arba) kiti subjektai.*	**1.1. Uždavinys skirtas:** skatinti socialiai atsakingo ir darnaus verslo plėtrą. Skatinti Kupiškio miesto verslo bendruomenę remti tvarų Kupiškio miesto vystymąsi, ekonominį augimą ir kurti daugiau geresnių darbo vietų bei labiau įsipareigoti palaikyti įmonių socialinę atsakomybę, įskaitant aplinkosaugą, bendradarbiavimą su kitomis suinteresuotomis šalimis. Taip pat skatinti teigiamą bendruomenių ir ypač socialiai pažeidžiamų grupių teigiamą požiūrį į verslumą, pasitikėjimą verslu. Reikia kurti tokią visuomeninę aplinką, kurioje verslininkai būtų vertinami ne tik todėl, kad jie gauna gerą pelną, bet ir todėl, kad jie ženkliai prisideda sprendžiant tam tikras socialines problemas. Socialinė atsakomybė verčia verslo atstovus būti atsakingus už savo veiksmus. Alternatyva mūsų atveju yra blogesnė, kadangi orientuota daugiau *privataus verslo socialinės atsakomybės skatinimui, o mūsų siekis skaitinti verslumą bendruomenėse, nevyriausybinėse rganizacijose ir (arba) skaitinti partnerystę.*

1.2. UŽDAVINYS – Plėtoti integruotas paslaugas (veiklas), apjungiančias socialinius ir (arba) neformalaus švietimo ir (arba) fizinės ir (arba) psichologinės sveikatos elementus

1.2. Uždavinys skirtas: skatinti neformalių iniciatyvų kūrimąsi, sveiką gyvenseną ir tarpusavio ryšius, kurios apjungia socialinius, švietimo, fizinės ir/arba psichologinės sveikatos elementus, ir kurios yra labai svarbios siekiant užtikrinti visapusišką žmonių gerovę. Šios paslaugos padeda žmonėms efektyviau įveikti iššūkius, su kuriais jie susiduria, ir užtikrina, kad jų poreikiai būtų patenkinti kiek įmanoma geriau. Integruotų veiklų plėtojimui ir veiklai būtina glaudžiai bendradarbiauti tarp įvairių sektorių, tokių kaip socialinės, švietimo ir sveikatos priežiūros. Reikia koordinuotos veiklos, informacijos mainų ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo. Tai užtikrins, kad žmonės gaus išsamų, suderintą ir veiksmingą paramą, kuri atitiks jų individualius poreikius ir padės jiems pasiekti visapusišką gerovę.
Kad socialinė ir ekonominė plėtra būtų tikra, svarbu užtikrinti, kad visi gyventojai turėtų vienodas galimybes dalyvauti vystymosi procese, būtina remti ir skatinti veiksmus, kurie skirti įvairioms neformalioms iniciatyvoms remti, kurios skatina žmonių socialinę integraciją, susijusią ne tik su užimtumu, emocine ir fizine sveikata, sveika gyvensena, klimato kaitos keliamais iššūkiais. Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis gali suteikti vertingos patirties ir padėti išvengti klaidų. Siekiant skatinti Kupiškio mieste veikiančias organizacijas, įstaigas ir įmones, jų narius ir (ar) gyventojus inicijuoti ir (arba) dalyvauti neformalaus švietimo mokymuose ir (ar) praktiniuose seminaruose, kitose iniciatyvose, kuriuose gali įgyti žinių ir įgūdžių, atitinkančių šiandienos poreikius.

Kaip SSGG analizės, situacijos analizės, informacijos rinkimo, poreikių tyrimo ir viešinimo rezultatai yra suformuluoti Kupiškio miesto VVG teritorijos plėtros poreikiai. Šiuo uždaviniu siekiame įgyvendinti 2,3, ir 4 iš apibrėžtų plėtros poreikių.
Beveik visi iškelti (nustatyti) Kupiškio miesto VVG plėtros poreikiai susiję tiek su pirmu, tiek su antru VPS uždaviniu, kurie yra papildantys vienas kitą.

Eil. Nr.	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Siekiama reikšmė
1.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0				1	4		5
2.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino Kupiškio rajono savivaldybės biudžetinės įstaigos	0				1	3		4

1.2. UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.2. UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
1.2. Uždavinys skirtas: skatinti neformalių iniciatyvų kūrimąsi, sveiką gyvenseną ir tarpusavio ryšius, kurios apjungia socialinius, švietimo, fizinės ir/arba psichologinės sveikatos elementus, ir kurios yra labai svarbios siekiant užtikrinti visapusišką žmonių gerovę. Šios paslaugos padeda žmonėms efektyviau įveikti iššūkius, su kuriais jie susiduria, ir užtikrina, kad jų poreikiai būtų patenkinti kiek įmanoma geriau. Integruotų veiklų plėtojimui ir veiklai būtina glaudžiai bendradarbiauti tarp įvairių sektorių, tokių kaip socialinės, švietimo ir sveikatos priežiūros. Reikia koordinuotos veiklos, informacijos mainų ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo. Tai užtikrins, kad žmonės gaus išsamią, suderintą ir veiksmingą paramą, kuri atitiks jų individualius poreikius ir padės jiems pasiekti visapusišką gerovę. Kad socialinė ir ekonominė plėtra būtų tikra, svarbu užtikrinti, kad visi gyventojai turėtų vienodas galimybes dalyvauti vystymosi procese, būtina remti ir skatinti veiksmus, kurie skirti įvairioms neformalioms iniciatyvoms remti, kurios skatina žmonių socialinę integraciją, susijusią ne tik su užimtumu, emocine ir fizine sveikata, sveika gyvensena, bet ir su klimato kaitos keliamais iššūkiais. Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis gali suteikti vertingos patirties ir padėti išvengti klaidų. Siekiant skatinti Kupiškio mieste veikiančias organizacijas, įstaigas ir įmones, jų narius inicijuoti ir (arba) dalyvauti mokymuose ir seminaruose, kitose iniciatyvose kuriuose gali įgyti žinių ir įgūdžių perimti ir teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą. ***Pasirinkta 1 alternatyva*** Alternatyva mūsų atveju yra blogesnė, *nes nebus visiškai užtikrinamos integruotos, kompleksiškos priemonės sprendžiant atskirties problematiką (psichologinis žmonių atsparumas, gyventojų įtraukimas į bendruomeninį gyvenimą per kultūrines, sveikatingumo, sporto iniciatyvas ir pan.).*	**1.2. uždavinys skirtas: p**lėtoti veiklas, susijusias su socialine, ekonomine ir ekologine plėtra bendruomenėje kartu telkti Kupiškio miesto gyventojus, organizacijas ir įstaigas bendrų sociokultūrinių ir (arba) neformalaus švietimo veiklų vykdymui. Socialinė ir ekonominė plėtra yra labai svarbios visuomenei ir reikalauja integruoto ir įtraukaus požiūrio. Atsižvelgiant į bendrus ES ir Nacionalinius planavimo dokumentus, atlikus Kupiškio miesto situacijos analizę, pasitarus su miesto gyventojais bei veikiančių įmonių, įstaigų ir organizacijų atstovais, manome tokios plėtros procesus galima skatinti keliais būdais: **1. Investuoti į neformalų švietimą, mokymą ir mokymąsi.** Suteikiamos galimybės mokytis ir (arba) kelti kvalifikaciją, dalyvauti neformalaus ugdymo iniciatyvose kurios gali prisidėti prie ekonomikos vystymosi, o taip pat sumažinti socialinės atskirties problemą – kuri šiuo metu Kupiškio mieste, lyginant su 2018 metais ženkliai padidėjusi, tačiau kartu išaugęs darbingo amžiaus gyventojų skaičius, lyginant su 2018 metais, todėl labai svarbu jiems suteikti galimybę mokytis ir gauti neformalaus ugdymo paslaugas, kartu padėti jiems lengviau integruotis į darbo rinką **2. Skatinti verslumą ir darbo vietų kūrimą.** Kiekviena nauja darbo vieta, kuri sukurta, padeda sumažinti nedarbą, didina gyventojų užimtumą ir taip prisideda prie socialinės ir ekonominės plėtros. Remiant įvairias veiklas ir iniciatyvas, kurios skatina socialinį verslumą, ugdo įgūdžius ir motyvuoja imtis tokio verslo. **3. Skatinti socialinį teisingumą ir lygybę.** Užtikrinti darnią gamtos ir ekonomikos plėtrą. Tam, kad socialinė ir ekonominė plėtra būtų tikra, svarbu užtikrinti, kad visi gyventojai turėtų vienodas galimybes dalyvauti vystymosi procese, nepriklausomai nuo jų tautybės, lyties, amžiaus ar kitų faktorių. Taip pat svarbu, kad ekonominė plėtra nekenktų gamtai ir aplinkai. Todėl būtina skatinti aplinkos apsaugos ir tvarios plėtros politiką, kad būtų užtikrinta ilgalaikė ir tvari socialinė ir ekonominė plėtra. Alternatyva mūsų atveju yra blogesnė, *kadangi orientuota daugiau į mokymosi veiklas, susijusias su asmens ekonomine, fizine ir psichologine gerove ir žmogiškąjį kapitalą.*

2. TIKSLAS - Didinti Kupiškio miesto gyventojų saugumą, atsparumą ir gebėjimą veikti ekstremaliose situacijose, stiprinant praktinius civilinės saugos, pirmosios pagalbos ir bendruomeninės savisaugos įgūdžius

Suformuotas tikslas, numatantis įgyvendinti gyventojų pasirengimą ekstremalioms situacijoms. Tikslu įgyvendinti numatytos iniciatyvos atitinka 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 15.1 uždavinyje „Sukurti atsparią gynybos infrastruktūrą, pirmenybę teikiant dvejopo naudojimo infrastruktūrai, taip pat siekti skatinti karinį mobilumą ES ir gerinti civilinę parengtį“ ir 16 specialiojo prioriteto „Civilinės parengties įgūdžių, rengiantis ekstremalioms situacijoms ir grėsmėms, stiprinimas“ 16.1 konkretaus uždavinio „Skatinti mokymąsi visą gyvenimą, visų pirma siekti, kad visi turėtų lanksčių kvalifikacijos kėlimo ir persikvalifikavimo galimybių, atsižvelgiant į verslumo ir skaitmeninius įgūdžius, geriau numatyti pokyčius ir naujų įgūdžių reikalavimus, grindžiamus darbo rinkos poreikiais, sudaryti palankesnes sąlygas keisti profesinę veiklą ir skatinti profesinį judumą“ iškeltus tikslus. Nors atliktoje SSGG analizėje civilinės saugos priemonės nėra išskirtos, tačiau esama geopolitinė situacija ir strategijoje atlikta analizė identifikuoja šią sritį kaip vieną iš galimai išskirtinių. Analizė rodo, kad gyventojų pasirengimas ekstremaliosioms situacijoms vis dar yra nepakankamas. Gyventojams trūksta praktinių civilinės saugos žinių ir įgūdžių, nėra susiformavę aiškūs veiksmų algoritmai nelaimių atveju, o informacijos apie galimas grėsmes ir tinkamą elgesį sklaida fragmentiška. Didėjant įvairių grėsmių (gamtinių, technologinių, socialinių) tikimybei, didėja būtinybė stiprinti vietos bendruomenės atsparumą ir gebėjimą savarankiškai reaguoti į ekstremaliąsias situacijas. Nepakankamas pasirengimas gali lemti didesnius socialinius ir ekonominius nuostolius bei kelti grėsmę gyventojų saugumui. Tikslo įgyvendinimas visiškai atitinka šiandienos geopolitinę situaciją bei Kupiškio miesto VPS siekį stiprinti gyventojų ir bendruomenių atsparumą bei nacionalinius civilinės saugos prioritetus. Būtina remti ir skatinti veiksmus, kurie skirti įvairioms neformalioms iniciatyvoms remti, kurios skatina žmonių socialinę integraciją, susijusią ne tik su užimtumu, emocine ir fizine sveikata, sveika gyvensena, klimato kaitos keliamais iššūkiais, bet ir būtų susiję su Kupiškio miesto gyventojų saugumo ir atsparumo didinimu ir gebėjimu veikti ekstremaliose situacijose, stiprinant praktinius civilinės saugos, pirmosios pagalbos ir bendruomeninės savisaugos įgūdžius. Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis gali suteikti vertingos patirties ir padėti išvengti klaidų. Siekiant skatinti Kupiškio mieste veikiančias organizacijas, įstaigas ir įmones, jų narius ir (ar) gyventojus inicijuoti ir (arba) dalyvauti neformalaus švietimo mokymuose ir (ar) praktiniuose seminaruose, kitose iniciatyvose, kuriuose gali įgyti žinių ir įgūdžių, atitinkančių šiandienos poreikius (pvz: gyventojų civilinės saugos įgūdžių stiprinimas ir pasirengimas ekstremaliosioms situacijoms).

2 TIKSLO 1 ALTERNATYVA	2 TIKSLO 2 ALTERNATYVA
Tikslas – stiprinti Kupiškio miesto bendruomenės atsparumą ekstremaliosioms situacijoms, užtikrinant gyventojų saugumą ir nuosekliai ugdant civilinės saugos, pirmosios pagalbos bei bendruomeninės savisaugos kompetencijas. Alternatyva 1 akcentuoja bendruomenės lygmens atsparumą, sistemingą kompetencijų ugdymą ir saugumo kultūrą. Kupiškio rajono savivaldybės rizikų analizė atskleidžia ne tik pavienes grėsmes (gamtines, technologines, sveikatos), bet ir sisteminio pasirengimo trūkumus: nepakankamą gyventojų įtraukimą, žemą informuotumą, ribotą bendruomenių pasirengimą, pažeidžiamų grupių neįtraukimą, silpną tarpinstitucinį koordinavimą. Gamtinės ir technologinės rizikos: bendruomenės ir (ar) gyventojų pratybos, savanorių tinklai ir koordinuotos veiklos leidžia greičiau reaguoti ir sumažinti galimą žalą. Socialinės ir sveikatos rizikos: įtraukiant pažeidžiamas grupes, mažinama jų pažeidžiamumo rizika ekstremalių situacijų metu. Informuotumo ir pasirengimo rizikos: informacinės kampanijos ir bendruomenės telkimas kuria ilgalaikę saugumo kultūrą. Koordinavimo rizikos: stiprinamas ryšys tarp savivaldybės, seniūnijų, bendruomenių ir NVO, mokyklų, tai didina visos sistemos veiksmingumą. Alternatyva 1 orientuota į bendruomenės atsparumo stiprinimą, todėl ji mažina rizikas sisteminiu lygmeniu. Alternatyva 1 leidžia mažinti rizikas plačiu mastu, nes orientuojasi ne tik į atskirų gyventojų įgūdžius, bet ir į bendruomenės pasirengimo struktūrą (lygmens pokytį), tarpusavio pagalbą, prevenciją, pasirengimą, gebėjimą veikti ir ilgalaikį atsparumą. *Nacionaliniu lygmeniu yra akcentuojama, kad trūksta gyventojų įtraukimo, silpnas bendruomenių ir (ar) gyventojų pasirengimas, būtinybė stiprinti atsparumą vietos lygmeniu. Galimas platesnis veiklų spektras: mokymai, simuliacijos, praktiniai užsiėmimai, renginiai, pratybos , informavimo kampanijos, tinklų kūrimas, socialiai pažeidžiamų grupių įtraukimas ir kt* . **Pasirinkta Alternatyva 1.**	Tikslas – didinti Kupiškio miesto gyventojų saugumą ir atsparumą, stiprinant jų praktinius civilinės saugos, pirmosios pagalbos ir bendruomeninės savisaugos įgūdžius bei gebėjimą savarankiškai veikti ekstremaliose situacijose. Kupiškio rajono rizikų analizė rodo, kad gyventojai susiduria su didelės tikimybės ir didelio poveikio grėsmėmis: audromis, gaisrais, elektros tiekimo sutrikimais, eismo įvykiais, infekcijų protrūkiais, taip pat informuotumo ir pasirengimo stoka. Šios rizikos tiesiogiai veikia gyventojų saugumą ir gebėjimą savarankiškai reaguoti kritinėse situacijose. Gamtinės rizikos (audros, gaisrai, potvyniai): gyventojai išmoksta, kaip elgtis pavojingose situacijose, kaip evakuotis, kaip apsaugoti turtą ir sveikatą.Technologinės rizikos (elektros, vandens tiekimo sutrikimai): mokymai padeda pasirengti savarankiškam išgyvenimui pirmosiomis valandomis. Sveikatos rizikos: pirmosios pagalbos įgūdžiai leidžia sumažinti sužalojimų pasekmes iki atvykstant medikams. Informuotumo stoka: mokymai ir konsultacijos mažina paniką, neteisingus veiksmus ir klaidingą informaciją. Alternatyva 2 ypač tinkama savivaldybėms, kuriose gyventojų pasirengimas yra nevienodas, o dalis bendruomenės gyvena atokiau nuo tarnybų. Alternatyva nr.2 pasirinkimas padėtų sumažinti rizikų poveikį individualiu lygmeniu, stiprinant gyventojų savarankiškumą ir praktinius gebėjimus. Alternatyva 2 orientuota į gyventojų individualų įgalinimą ir praktinius įgūdžius. Pabrėžia gyventojų įgalinimą, savarankiškumą ir praktinių kompetencijų ugdymą. Savarankiškumas civilinės saugos požiūriu Kupiškio miestui yra svarbus, kadangi savivaldybė yra nutolusi nuo regiono centro (esant ekstremaliai situacijai, reikalingų tarnybų atvykimo laikas yra ilgesnis). *Alternatyvos 2 pagrindinės veiklos yra mokymai ir praktiniai užsiėmimai. Toks pasirinkimas susiaurina galimų veiklų pobūdį ir tokios veiklos akcentuoja atskirų gyventojų įgūdžius, bet nekuria visos bendruomenės atsparumo.*

	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė 2027 m.	Siekiama reikšmė 2029 m.
1	Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros projektų veiklų dalyvių, kurie dalyvaudami gyventojų švietimo civilinės saugos klausimais veiklose įgijo įgūdžių, dalis.	0	95 proc.

2.1. UŽDAVINYS - Stiprinti Kupiškio miesto gyventojų civilinės saugos žinias ir praktinius įgūdžius per tikslines švietimo veiklas

2.1. uždavinys skirtas numatytomis veiklomis sistemingai didinti Kupiškio miesto gyventojų civilinės saugos praktinį pasirengimą, organizuojant tikslines švietimo veiklas numatomas veiksmų 16.1 uždavinyje. Įgyvendinant šį uždavinį per 2.1.1. Veiksmą „Stiprinti civilinės saugos įgūdžius ir didinti pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms“ orientuojamas į sistemingą civilinės parengties įgūdžių stiprinimą, kartu užtikrinant mokymosi visą gyvenimą principų įgyvendinimą. Bus įgyvendinamos lanksčios, modulinės mokymų programos, apimančios praktinius pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms gebėjimus (rizikų atpažinimą, pirmąją pagalbą, veiksmų koordinavimą, krizių valdymą ir pan.), integruojant skaitmeninių įgūdžių ugdymą (naudojimasis perspėjimo sistemomis, informacijos paieška, skaitmeninės simuliacijos ir pan.). Mokymai, renginiai ir susitikimai bus pritaikyti skirtingoms tikslinėms grupėms ir sudarys galimybes nuolat atnaujinti kompetencijas, taip didinant gyventojų prisitaikymą prie kintančių aplinkos ir darbo rinkos sąlygų. Numatoma stiprinti gebėjimus, kurie yra svarbūs ne tik civilinei saugai, bet ir profesiniam mobilumui bei užimtumui – komandinį darbą, problemų sprendimą, atsakomybės prisiėmimą ekstremaliomis sąlygomis. Taip veiksmas tiesiogiai prisidės prie 16 specialiojo prioriteto – civilinės parengties įgūdžių stiprinimo, ir 16.1 uždavinio – skatinti mokymąsi visą gyvenimą, sudarant sąlygas lanksčiam kompetencijų ugdymui, jų pritaikymui darbo rinkoje bei profesinės veiklos pokyčiams.

Eil. nr.	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siektina reikšmė
1	Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros projektų veiklų dalyviai, dalyvavę gyventojų švietimo civilinės saugos klausimais veiklose (dalyvių skaičius)	0	0	0	0	0	0	0	100	100

2.1. UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	2.1. UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
2.1. Uždavinys skirtas: bendruomeninės (organizacinės) civilinės saugos kultūros stiprinimas per sisteminės švietimo iniciatyvas. Siekiama skatinti Kupiškio mieste veikiančias organizacijas, įstaigas ir įmones, jų narius inicijuoti ir (arba) dalyvauti mokymuose ir seminaruose, kitose iniciatyvose kuriuose gali įgyti žinių ir įgūdžių. Uždaviniui įgyvendinti numatomas ir naujas papildomas veiksmas ,,Stiprinti civilinės saugos įgūdžius ir didinti pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms". Ši veikla apims praktinius Kupiškio miesto gyventojų ir socialiai pažeidžiamų grupių neformalius mokymus ir informacines sesijas apie elgesį nelaimių, stichinių reiškinių, technologinių incidentų ar kitų ekstremalių situacijų metu. Gyventojai bus supažindinami su pirmosios pagalbos pagrindais, evakuacijos principais, individualių apsaugos priemonių naudojimu, bendruomeninių savisaugos tinklų kūrimu, informacinės kampanijos (vietos žiniasklaida, mokyklos, įstaigos), civilinės saugos edukacijos integravimas į renginius, šventes, mokyklų veiklas, partnerystės su ugniagesiais, policija, sveikatos įstaigomis ir pan. *Alternatyvos 1 pasirinkimas didins bendruomenės atsparumą, skatins tarpusavio pagalbą ir prisidės prie saugesnės, labiau pasirengusios visuomenės kūrimo, gyventojai taps labiau pasirengę ekstremalioms situacijoms, bus stiprinamas institucijų ir bendruomenės bendradarbiavimas, sumažės panikos ir klaidų tikimybė nelaimių metu.* **Pasirinkta Alternatyva 1.**	2.1. Uždavinys skirtas: individualių praktinių įgūdžių stiprinimas per intensyvias mokymų programas. Fokusuojamasi į kiekvieno gyventojo praktinius gebėjimus: kaip elgtis gaisro, nelaimingo atsitikimo, ekstremalios situacijos metu, kaip suteikti pirmąją pagalbą, kaip naudotis civilinės saugos priemonėmis. Galimos veiklos: praktiniai mokymai mažose grupėse (pirmoji pagalba, gesintuvų naudojimas, evakuacija), tikslinės edukacijos pažeidžiamoms grupėms (senjorams, neįgaliesiems, vienišiems asmenims), mobilios edukacinės dirbtuvės seniūnijose ir bendruomenėse, individualūs pasirengimo planai (šeimos planas, evakuacijos krepšys) ir pan. *Pasirenkant Alternatyvą 2 bus pasiekiama tik robotas skaičius dalyvių, nes vienu metu galima apmokyti tik tam tikrą skaičių žmonių, tai pat bus pasiektas mažesnis sisteminis poveikis, nes stiprinami individai, bet ne bendruomenės (organizacijos) struktūros.*

GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANT STRATEGIJĄ EIGA

VIEŠIEJI PRISTATYMAI IR KONSULTACIJOS

Miesto situacijos ir gyventojų poreikių analizė – vienas iš svarbiausių vietos plėtros strategijos rengimo etapų, todėl, siekdama išsiaiškinti vietos gyventojų požiūrį į miesto situaciją, sužinoti pagrindines problemas bei lūkesčius, Kupiškio miesto VVG daug dėmesio skyrė miesto gyventojų ir organizacijų poreikiams ištirti.
Miesto gyventojų poreikių išsiaiškinimas ne tik aktyvina miesto gyventojus, bet ir įtraukiant tikslinių grupių žmones, padeda priimti teisingus strateginius sprendimus. Šis vietos plėtros strategijos rengimo etapas yra vienas svarbiausių, kadangi gyventojų poreikių tyrimas ir tai, kiek aktyviai į šį procesą bus įtraukti vietos gyventojai ir organizacijos, didele dalimi nulemia vietos plėtros strategijos įgyvendinimo sėkmę.
Kupiškio miesto VVG stengėsi surinkti kuo daugiau ir platesnės informacijos apie miesto žmonių poreikius, identifikuoti tikslinių gyventojų grupių problemas. Tuo pačiu buvo siekiama, kad surinkta informacija galėtų atspindėti Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos tikslinės gyventojų grupės nuomones. Tuo tikslu 2023 m. balandžio 14 ir 20 d. Kupiškio miesto VVG surengė informacinius renginius- diskusijas, kurių metu buvo aptarta Kupiškio miesto vietos veiklos grupės veikla, bei pristatytas naujasis 2021-2027 metų finansavimo periodas.

Rengiant Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategiją, buvo taikomi įvairūs informacijos rinkimo, poreikių tyrimo ir viešinimo metodai:
1. Renginių metu buvo informuojama, kad Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategija rengiama pagal 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos du konkrečius uždavinius:
Uždavinys 4.7 Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių
Uždavinys 4.9. Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiųjų poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdant integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas (ERPF)
Renginių metu buvo išsamiai pristatyti ir paaiškinti Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklių reikalavimai, pristatytos remtinos veiklos, galimi projektų vykdytojai, VVG vietos plėtros strategijos tikslinės grupes ir siektini rezultatai. Taip pat buvo pristatyta vietos plėtros strategijos rengimo eiga, vertinimo ir tvirtinimo etapai, taip pat Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir VVG atsakomybės, įgyvendinant vietos plėtros strategiją.
Susitikimuose dalyvavo tikslinių grupių atstovai: bedarbių, neaktyvių miesto gyventojų, įskaitant jaunimą nuo 16 metų, socialinę atskirtį patiriančių šeimų atstovai. Siekiant kuo plačiau paskleisti informaciją apie rengiamą vietos plėtros strategiją, į susitikimus taip pat buvo pakviesti ir juose dalyvavo verslo ir socialinių (NVO) partnerių.
Rezultatas - visuomenės ir VVG valdybos ir narių supažindinimas su finansavimo galimybėmis.

2. Tikslinių grupių idėjų anketa. Tikslinių grupių idėjų anketa. Tai apklausa, kuri padėjo gauti kiekybinę informaciją ir kurios metu buvo siekiama išsiaiškinti esamą miesto socialinę-ekonominę situaciją bei gyventojų poreikius ir problemas. Buvo parengta idėjų anketa skirta Kupiškio miesto gyventojams, verslo subjektams, nevyriausybinio sektoriaus atstovams, savivaldos atstovams. Strategijos rengimo metu buvo gauta 27 projektinės idėjos, kuriose aprašomos mieste esančios problemos bei jų sprendimo būdai. Parenkant strategijos veiksmus buvo daroma prielaida, kad gautos projektinės idėjos gali būti realizuojamos įgyvendinant vieną, arba kelis projektus.
Rezultatas - apibrėžti Kretingos miesto VVG plėtros poreikiai, parengtas galimas veiksmų planas.

3. Kupiškio savivaldybės administracijos, biudžetinių ir kitų įstaigų pateiktos informacijos analizė. Kupiškio rajono savivaldybės administracijos, biudžetinių ir kitų įstaigų apklausa. Metodas, skirtas kiekybiniams duomenims ir informacijai gauti. Savivaldybės administracijos ir savivaldybės įstaigų buvo prašoma pateikti socialinę, demografinę statistinę informaciją apie Kupiškio miesto gyventojus. Gauti duomenys suteikė VVG patikimą informaciją apie padėtį mieste. Kadangi savivaldybė negali pateikti daug duomenų tik apie miesto gyventojus (dėl duomenų apsaugos, bei bendrų su savivaldybe sistemų) buvo remtasi Lietuvos statistikos departamento pateikiamais duomenimis bei socialinės apsaugos bei darbo ministerijos pateikiamais duomenimis.
4. Viešai prieinamos statistinės informacijos, savivaldybės strateginių ir kitų dokumentų analizė. Viešai prieinamos statistinės informacijos, savivaldybės strateginių ir kitų dokumentų analizė. Atliekant teritorijos, kuriai rengiama vietos plėtros strategija, analizę buvo naudojama viešai internete pateikiama statistinė informacija. VVG vietos plėtros strategijos dalyje pateikiamos nuorodos į naudotus informacijos šaltinius.
Rezultatas - atlikta teritorijos analizė. Parengta SSGG analizė.

5. Kupiškio miesto VVG valdybos susirinkimai. Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos rengimo metu buvo kaupiama įvairi kiekybinė ir kokybinė informacija. Ši informacija buvo nuolat analizuojama ir sisteminama. Buvo organizuojami Kupiškio miesto VVG valdybos susirinkimai, kurių metu naudojantis atliktos idėjų apklausos duomenimis, apibrėžti Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos tikslai ir uždaviniai. Vietos plėtros strategijos rengimo metu buvo organizuojami 3 susirinkimai.
Rezultatas - susisteminus visą informaciją, buvo apibrėžti Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos tikslas ir uždaviniai, numatyti veiksmai, siektini rodikliai ir Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos lėšų poreikis.

6. Strategijos viešinimas 3 būdais: informacinis pranešimas internetinėje spaudoje ,,Kupiškėnų miontys", kartu kviečiant teikti pasiūlymus parengtai VPS (pateikiama nuorodą į Kupiškio rajono savivaldybės internetinę svetainę); atsiklausus gyventojų nuomonės Kupiškio rajono savivaldybės interneto svetainėje: www.kupiškis.lt ir oficialiame socialiniame puslapyje www.facebook.com/kupiskis.lt (viešas aptarimas nuo 2023 m. lapkričio 21 d. iki 2023 m. lapkričio 30 d.).

KUPIŠKIO MIESTO 2024-2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS

1. TIKSLAS - Kupiškio miesto gyventojų gyvenimo kokybės gerinimas per socialinės integracijos paslaugas bei socialinės infrastruktūros plėtojimą/modernizavimą

			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2022-2029 m.
1.	**Kupiškio miesto gyventojų gyvenimo kokybės gerinimas per socialinės integracijos paslaugas bei socialinės infrastruktūros plėtojimą/modernizavimą**	Europos socialinis fondas +			114,651.57	299,307.36	241,981.57				655,940.50
		Europos regioninės plėtros fondas			193,723.50	0.00	0.00				193,723.50
		LR valstybės biudžetas			54,419.14	52,818.92	42,702.64				149,940.70
		Savivaldybės biudžeto lėšos									
		Privačios lėšos			31,547.32	30,619.68	24,755.15				86,922.15
		Iš viso tikslui:			**394,341.53**	**382,745.96**	**309,439.36**				**1,086,526.85**

1.1 UŽDAVINYS - Kurti ir vystyti infrastruktūrą socialinio verslo vykdymui ir (arba) vystyti socialinį verslą

1.1.	Kurti ir vystyti infrastruktūrą socialinio verslo vykdymui ir (arba) vystyti socialinį verslą	Europos socialinis fondas +									
		Europos regioninės plėtros fondas			193,723.50						
		LR valstybės biudžetas			34,186.50						
		Savivaldybės biudžeto lėšos									
		Privačios lėšos			19,818.26						
		Iš viso uždaviniui:			**247,728.26**						
1.1.1. Veiksmas	**Įsteigti integruoto socialinio verslo modelio dirbtuves** Planuojama finansuoti 1 projektą. Parama vienam projektui įskaitant visus partnerius ne daugiau 227 910,00 Eur. **Tinkami pareiškėjai:** 1) VšĮ arba Asociacija įsteigtos pagal NVO įstatymą 2) Privatus juridinis asmuo **Partneriai neprivalomi.** **Tinkami partneriai – kai projekto vykdytojas (pareiškėjas) NVO (VšĮ arba Asociacija):** 1) VšĮ arba Asociacija 2) Savivaldybės administracija	Europos socialinis fondas +									
		Europos regioninės plėtros fondas			193,723.50						193,723.50
		LR valstybės biudžetas			34,186.50						34,186.50
		Savivaldybės biudžeto lėšos									
		Privačios lėšos			19,818.26						19,818.26

	3) Privatus juridinis asmuo **Tinkami partneriai – kai projekto vykdytojas privatus juridinis asmuo** 1) VšĮ arba Asociacija 2) Savivaldybės administracija Projektai bus atrenkami konkurso būdų pagal kvietimo metu numatytus pirmumo (naudos ir kokybės) kriterijus. Prieš kiekvieną kvietimą teikti projektų įgyvendinimo planus VVG valdybos sprendimu bus patvirtinti ne mažiau nei 3 pirmumo (naudos ir kokybės) atrankos kriterijai su kiekybiniais įverčiais ir apsręsta mažiausia galima surinkti balų suma iš 100.	**Iš viso veiksmui:**			**247,728.26**						**247,728.26**
1.2 UŽDAVINYS - Plėtoti integruotas paslaugas (veiklas), apjungiančias socialinius ir (arba) švietimo ir (arba) fizinės ir (arba) psichologinės sveikatos elementus											
1.2.	Plėtoti integruotas paslaugas (veiklas), apjungiančias socialinius ir (arba) švietimo ir (arba) fizinės ir (arba) psichologinės sveikatos elementus.	Europos socialinis fondas +			114,651.57	299,307.36	241,981.57				655,940.50
		Europos regioninės plėtros fondas									
		LR valstybės biudžetas			20,232.64	52,818.92	42,702.64				115,754.20
		Savivaldybės biudžeto lėšos									
		Privačios lėšos			11,729.06	30,619.68	24,755.15				67,103.89
		Iš viso uždaviniui:			**146,613.27**	**382,745.96**	**309,439.36**				**838,798.59**
1.2.1. Veiksmas	**Teikti įvairiapuses paslaugas asmenims atsižvelgiant į jų unikalius poreikius ir galimybes** Planuojama finansuoti 2 projektus Parama vienam projektui įskaitant visus partnerius ne daugiau 149 800,00 Eur. **Tinkami pareiškėjai, Kupiškio rajono savivaldybėje registruotos ir veiklą vykdančios:** 1) VšĮ arba Asociacija 2) Savivaldybės administracija 3) Biužetinė įstaiga 4) Privatus juridinis asmuo **Partneriai neprivalomi** **Tinkami partneriai, Kupiškio rajono savivaldybėje regitruotos ir veiklą vykdančios:** 1) VšĮ arba Asociacija 2) Savivaldybės administracija 3) Biužetinė įstaiga 4) Privatus juridinis asmuo Projektai bus atrenkami konkurso būdų pagal kvietimo metu numatytus pirmumo (naudos ir kokybės) kriterijus. Prieš kiekvieną kvietimą teikti projektų įgyvendinimo planus VVG valdybos sprendimu bus patvirtinti ne mažiau nei 3 pirmumo (naudos ir kokybės) atrankos kriterijai su kiekybiniais įverčiais ir apsręsta mažiausia galima surinkti balų suma iš 100.	Europos socialinis fondas +				127330.00	127330.00				254,660.00
		Europos regioninės plėtros fondas									
		LR valstybės biudžetas				22470.00	22470.00				44,940.00
		Savivaldybės biudžeto lėšos									
		Privačios lėšos				13026.09	13026.09				26,052.18
		Iš viso veiksmui:				**162826.09**	**162826.09**				**325,652.18**

1.2.2. Veiksmas	**Stiprinti Kupiškio miesto gyventojų ekonominę ir socialinę integraciją remiant veiklų, susijusių su verslumu; kūrybinėmis industrijomis; amatais, kultūriniais renginiais, aktyvaus laisvalaikio galimybėmis, edukacine ir interaktyvia veikla, gastronomija ir kt. ir (arba) jų pozicionavimu tam tikroms socialinę atskirtį patiriančioms grupėms (PVZ.: mažiau galimybių turintis jaunimas; visuomenė; NVO ir kt.)** Planuojama finansuoti 7 projektus Parama vienam projektui įskaitant visus partnerius (jei taikoma) ne daugiau 67 442,10 Eur. **Tinkami pareiškėjai, Kupiškio rajono savivaldybėje registruotos ir veiklą vykdančios:** 1) NVO (VšĮ arba Asociacija, įsteigti pagal NVO įstatymą) 2) Savivaldybės administracija 3) Biužetinė įstaiga 4) Privatus juridinis asmuo **Partneriai neprivalomi** **Jei partneriai pasirenkami, partnerių tinkamumas Kupiškio rajono savivaldybėje regitruotos ir veiklą vykdančios:** 1) NVO (VšĮ arba Asociacija, įsteigti pagal NVO įstatymą) 2) Savivaldybės administracija 3) Biužetinė įstaiga 4) Privatus juridinis asmuo Projektai bus atrenkami konkurso būdų pagal kvietimo metu numatytus pirmumo (naudos ir kokybės) kriterijus. Prieš kiekvieną kvietimą teikti projektų įgyvendinimo planus VVG valdybos sprendimu bus patvirtinti ne mažiau nei 3 pirmumo (naudos ir kokybės) atrankos kriterijai su kiekybiniais įverčiais ir apsręsta mažiausia galima surinkti balų suma iš 100.	Europos socialinis fondas +			114,651.57	171,977.36	114,651.57				401,280.50
		Europos regioninės plėtros fondas										
		LR valstybės biudžetas			20,232.64	30,348.92	20,232.64				70,814.20
		Savivaldybės biudžeto lėšos									
		Privačios lėšos			11,729.06	17,593.59	11,729.06				41,051.71
		Iš viso veiksmui:			**146,613.27**	**219,919.87**	**146,613.27**				**513,146.41**

2 TIKSLAS - Didinti Kupiškio miesto gyventojų saugumą, atsparumą ir gebėjimą veikti ekstremaliose situacijose, stiprinant praktinius civilinės saugos, pirmosios pagalbos ir bendruomeninės savisaugos įgūdžius											
			2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**viso 2023-2030 m.**
1	**Didinti Kupiškio miesto gyventojų saugumą, atsparumą ir gebėjimą veikti ekstremaliose situacijose, stiprinant praktinius civilinės saugos, pirmosios pagalbos ir bendruomeninės savisaugos įgūdžius**	Europos socialinis fondas +					15,000.00	39,500.00	39,500.00	6,000.00	100,000.00
		Europos regioninės plėtros fondas									
		LR valstybės biudžetas									
		Savivaldybės biudžeto lėšos					789.47	2,078.95	2,078.95	315.79	5,263.16
		Privačios lėšos									
		Iš viso tikslui:					**15,789.47**	**41,578.95**	**41,578.95**	**6,315.79**	**105,263.16**

2.1. UŽDAVINYS - Stiprinti Kupiškio miesto gyventojų civilinės saugos žinias ir praktinius įgūdžius per tikslines švietimo veiklas

2.1.1 Veiksmas

Stiprinti civilinės saugos įgūdžius ir didinti pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms
Planuojama finansuoti 1 projektą
Parama vienam projektui įskaitant visus partnerius ne daugiau 100 000,00 Eur.

Galimi pareiškėjai yra:
1. viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurių veiklos vykdymo vieta yra vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje;
2. savivaldybės, kurios teritorijoje įgyvendinama vietos plėtros strategija, administracija. 3. Pareiškėjas ir (arba) partneris privalo turėti patirties švietimo ir (ar) mokymų ir (ar) renginių organizavimo ir (ar) vykdymo veiklose.

Galimi partneriai yra:
1. viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurių veiklos vykdymo vieta yra vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje; 2. savivaldybės, kurios teritorijoje įgyvendinama vietos plėtros strategija, administracija.

Projektai bus atrenkami konkurso būdų pagal kvietimo metu numatytus pirmumo (naudos ir kokybės) kriterijus. Prieš kiekvieną kvietimą teikti projektų įgyvendinimo planus VVG valdybos sprendimu bus patvirtinti ne mažiau nei 3 pirmumo (naudos ir kokybės) atrankos kriterijai su kiekybiniais įverčiais ir apsręsta mažiausia galima surinkti balų suma iš 100.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	viso 2023-2030 m.
Europos socialinis fondas +					15000.00	39500.00	39500.00	6000.00	100000.00
Europos regioninės plėtros									
LR valstybės biudžetas									
Savivaldybės biudžeto lėšos					789.47	2078.95	2078.95	315.79	5263.16
Privačios lėšos									
Iš viso veiksmui:					**15789.47**	**41578.95**	**41578.95**	**6315.79**	**105263.16**

Lėšos strategijos įgyvendinimui	**iš viso:**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Europos socialinis fondas +	**755,940.50**			114,651.57	299,307.36	241,981.57	15,000.00	39,500.00	39,500.00	6000.00
Europos regioninės plėtros fondas	**193,723.50**			193,723.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
LR valstybės biudžetas	**149,940.70**			54,419.14	52,818.92	42,702.64	0.00	0.00	0.00	0.00
Savivaldybės biudžeto lėšos	**5,263.16**						789.47	2078.95	2078.95	315.79
Privačios lėšos	**86,922.15**			31,547.32	30,619.68	24,755.15	0.00	0.00	0.00	0.00
VISO	**1,191,790.01**									

Lėšos strategijos administravimui	**iš viso:**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Europos socialinis fondas +										
Europos regioninės plėtros fondas	**186,082.80**			42,483.20	42,483.20	42,483.20	44,905.70	6379.25	6379.25	969.00
LR valstybės biudžetas	**30,838.14**			7,497.04	7,497.04	7,497.04	7,624.54	335.75	335.75	50.99
Savivaldybės biudžeto lėšos										
Privačios lėšos										
VISO	**216,920.94**									

Iš viso vietos plėtros strategijai:	1,086,526.85
Europos socialinis fondas +	655,940.50

Aktualu nuo 2026-07-24

Lėšos vietos plėtros strategijai	**1,191,790.01**	**Lėšos strategijos administravimui**	**216,920.94**	**Iš viso vietos plėtros strategijai skirta**	**1,408,710.95**
Europos socialinis fondas +	755,940.50				

Europos regioninės plėtros fondas	193,723.50
LR valstybės biudžetas	149,940.70
Savivaldybės biudžeto lėšos	
Privačios lėšos	86,922.15

Europos regioninės plėtros fondas	193,723.50	186,082.80	
LR valstybės biudžetas	149,940.70	30,838.14	
Savivaldybės biudžeto lėšos	5,263.16		
Privačios lėšos	86,922.15		

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA

VPS VALDYMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS IR KEITIMAI

1) Kupiškio miesto VVG organai, atsakingi už veiksmų, skirtų vietos plėtros strategijai įgyvendinti atranką, strategijos įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną:
Kupiškio miesto VVG nariai (visuotinis narių susirinkimas):
1) tvirtina parengtą Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategiją;
2) vertina ir tvirtina kasmetinę Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėsenos ataskaitą;
3) vykdo Kupiškio miesto VVG darbo skaidrumo, viešumo, tinkamo finansų panaudojimo užtikrinimą ir priežiūrą;
4) tvirtina Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos pakeitimus;
5) įgyvendina kitas steigimo dokumentuose nustatytas pareigas.

Kupiškio miesto VVG kolegialaus valdymo organo nariai (VVG valdyba):
1) vadovauja Kupiškio miesto VVG veiklai laikotarpiuose tarp visuotinių narių susirinkimų;
2) priima sprendimus dėl dalyvavimo kitoje projektinėje veikloje;
3) priima ir atleidžia Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos administracijos darbuotojus;
4) atlieka projektų lankymą vykdymo vietose ir rekomendacinio pobūdžio vertinimą (bent vieną kartą per projekto priežiūros laikotarpį);
5) įgyvendina kitas steigimo dokumentuose nustatytas pareigas;
6) tvirtina kvietimų teikti vietos projektus dokumentus;
7) tvirtina pirmumo (naudos ir kokybės) atrankos kriterijus su kiekybiniais įverčiais ir apsprendžia mažiausią galimą surinkti balų sumą iš 100;
8) priima sprendimus dėl vietos projektų finansavimo.

Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos administravimo vadovas:
1) atlieka Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėseną ir teikia kasmetines ataskaitas visuotiniam narių susirinkimui;
2) rengia ir Kupiškio miesto VVG valdymo organui tvirtinti teikia kvietimų teikti vietos projektus dokumentus;
3) registruoja ir vertina pateiktus vietos projektus;
4) administruoja Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategiją: pildo Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo ataskaitas ir kartu su papildomais dokumentais pateikia juos LR Vidaus reikalų ministerijai;
5) administruoja Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategiją: pildo Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos mokėjimo prašymus ir kartu su papildomais dokumentais pateikia juos LR Vidaus reikalų ministerijai;
6) administruoja vietos projektus: vertina vietos projektų vykdytojų viešuosius pirkimus;
7) organizuoja vietos projektų atrankos posėdžius;
8) vykdo nuolatinį Kupiškio miesto VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų informavimą apie parengtą Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategiją, jos tikslus, prioritetus bei priemones;
9) konsultuoja Kupiškio miesto VVG teritorijos gyventojus, organizacijas, verslo subjektus projektinių idėjų atitikimo Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos klausimais;
10) vykdo potencialių vietos projektų vykdytojų mokymą paraiškų, ataskaitų pildymo, ir su tuo susijusių papildomų dokumentų rengimo klausimais;
11) vykdo viešųjų ryšių kampanijas, bendrauja su vietos žiniasklaida, rengia straipsnius;
12) organizuoja mokymus Kupiškio miesto VVG nariams ir potencialiems projektų vykdytojams;
13) kviečia Kupiškio miesto VVG narius į visuotinius ir valdybos posėdžius, rengia posėdžių protokolus;organizuoja susitikimus su potencialiais projektų vykdytojais ir vykdo reguliarius Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pristatymus, užtikrina, kad įgyvendinant Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategiją būtų laikomasi visų BIVP bei horizontaliųjų principų;
14) administruoja internetinę svetainę ir socialinius tinklus;
15) administruoja vietos projektus: atlieka projektų vykdytojų pateiktų veiklų grafikų priežiūrą bei pakeitimų derinimą; priima ir tikrina vietos projektų ataskaitas, mokėjimo prašymus ir papildomus dokumentus projekto įgyvendinimo ir priežiūros laikotarpiu.

Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos finansininkas:
1) vykdo Kupiškio miesto VVG apskaitos politiką;
2) organizuoja finansinę ir buhalterinę apskaitą ir kontroliuoja, kad ataskaitinių metų duomenys būtų teisingai ir laiku pateikti finansų bei statistikos organams;
3) registruoja ir vertina Kupiškio miesto VVG finansinius dokumentus;

2) Įgyvendinimo procedūra, nustatant, kaip bus atrenkami veiksmų ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojai, užtikrinant Taisyklių 4.5 papunktyje nurodytų principų įgyvendinimą:
Kupiškio miesto VVG pavedama atsakomybė užtikrinti, jog vietos plėtros projektų atrankos kriterijai ir atrankos procedūros būtų nediskriminuojantys ir skaidrūs. Šiuos atrankos kriterijus tvirtins Kupiškio miesto VVG valdyba.
Atrenkant veiksmus ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojus bus laikomasi šių principų:
1) partnerystės ir atvirumo: projektų naudos ir kokybės vertinimo kriterijuose prioritetas bus teikiamas projektams, įgyvendinamiems kartu su partneriu. Taip siekiama paskatinti į projektų įgyvendinimą įsitraukti įvairias socialines grupes, partnerystės principu įgyvendinti reikšmingesnius, plačiau apimančius ir problemą iš esmės sprendžiančius projektus.
2) lyčių lygybės ir nediskriminavimo: atrenkant projektus bus vertinama jų atitiktis lyčių lygybės, nediskriminavimo ir prieinamumo principams. Šis principas suprantamas ne tik kaip moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimas, bet ir draudimas varžyti žmogaus teises ar teikti asmeniui privilegijas dėl jo lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, socialinės padėties, amžiaus arba seksualinės orientacijos. Vyrų ir moterų lygybė apima lygias teises,

atsakomybes ir galimybes abiem lytims.
3) jaunimo dalyvavimo: rengiant mokymus potencialiems vietos projektų įgyvendintojams, kviečiant teikti vietos projektų įgyvendinimo planus ir pasirenkant informacijos viešinimo kanalus bus atsižvelgiama į jaunimo grupių situaciją bei poreikius ir skatinamas teikti projektus, juos įgyvendinti ir/ar dalyvauti jų veiklose jaunimas iki 29 metų.
4) lygybė: į vietos projektų atrankos procedūras bus įtraukiami visų lyčių atstovai ir siekiama pašalinti disbalansą bei diskriminaciją. Taip pat bus sudaromos sąlygos visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
5) įtraukimas: visiems asmenims bus siekiama suteikti vienodas galimybes dalyvauti projektų teikime ir vertinime, turėti lygias teises ir galimybes užimti darbo vietas, gauti švietimą, naudotis VVG paslaugomis ir kt. Vadovaujantis šiuo principu bus siekiama skatinti socialinę integraciją ir užkirsti kelią socialinei atskirčiai.
6) dalyvavimas sprendimų priėmime: bus teikiama pirmenybė dalyvaujamiesiems sprendimų priėmimo procesams, kur visi dalyviai turi vienodą žodį priimant sprendimus. Dalyvaujamasis principas yra svarbus visuomenės teisingumo ir socialinio teisėtumo aspektas priimant sprendimus dėl projektų vykdytojų.
7) skaidrumas: bus siekiama užtikrinti viešumo, atvirumo ir skaidrumo principus, informuojant visuomenę apie VVG veiklą, priimtus sprendimus ir kitus visuomenei svarbius dalykus. Informacija nuolatos bus talpinama Kupiškio rajono savivaldybės tinklapyje, Kupiškio miesto VVG ir partnerių socialiniuose tinkluose.

3) Vietos plėtros strategijos stebėsenos tvarka:
Kupiškio miesto VVG, siekdama sklandžiai ir efektyviai organizuoti savo darbą bei Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo valdymą ir stebėseną priėmė bendras Kupiškio miesto VVG valdybos darbo taisykles:
1) kiekvienų metų pradžioje Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos administravimo vadovas teikia kasmetines Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėsenos ataskaitas už praėjusius metus visuotiniam narių susirinkimui;
2) Kupiškio miesto VVG valdyba į susirinkimus renkasi ne rečiau nei 1 kartą per ketvirtį. Susirinkimai protokoluojami, protokolas parengiamas per 3 darbo dienas ir pateikiamas saugoti Kupiškio miesto VVG biure;
3) Kupiškio miesto VVG valdybos nariai, nedalyvavę susirinkime supažindinami su priimtais sprendimais, tačiau jie negali reikalauti pakeisti priimtų sprendimų;
4) Kupiškio miesto VVG valdybos susirinkimų metu yra taikomi komandinio darbo principai, vykdomas darbas grupėse, išklausoma kiekvieno nuomonė, sprendimus stengiamasi priimti konsensuso būdu, išdiskutavus visus pasiūlymus;
5) siekiant išvengti interesų konflikto, kiekvienas Kupiškio miesto VVG valdybos narys ir administracijos darbuotojas deklaruoja viešus ir privačius interesus;
6) siekiant užtikrinti sprendimų skaidrumą tvirtinant vietos projektus, Kupiškio miesto VVG valdybos nariai, kurių interesai galimai susiję su interesais projekte, nuo vietos projekto svarstymo nusišalina;
7) siekiant laiku identifikuoti vietos plėtros projektų rengimo ir įgyvendinimo problemas, keliančias riziką vietos plėtros strategijos tinkamam įgyvendinimui, ir imtis veiksmų šioms rizikoms suvaldyti (pvz., atlikti papildomas vietos plėtros projektų pareiškėjų ir vykdytojų gebėjimams stiprinti skirtas veiklas) Kupiškio miesto VVG administracija:
- parengs laisvos formos ataskaitą vietos projektų vykdytojams, kurioje bus prašoma pateikti trumpą informaciją apie vietos projekto tikslus, įgyvendinimo eigą (įgyvendintas veiklas), pasiektus projekto rezultatus ir produkto rodiklius. Šią ataskaitą vietos projektų vykdytojai Kupiškio miesto VVG turės pateikti už kiekvieną ketvirtį iki kito mėn. 15 dienos (Pvz.: už I ketvirtį iki balandžio 15 dienos). Iki kitų metų vasario 28 dienos vietos projektų vykdytojai Kupiškio miesto VVG turės pateikti ataskaitą už ataskaitinius metus, kuri rengiami kaupimo principu, t.y. susisteminant visų ketvirčių ataskaitose pateiktus duomenis.
- kiekvieną ketvirtį organizuos atvirų durų dienas (susitikimus) su projektų vykdytojais, kurių metu aptars praktikoje, įgyvendinant vietos projektus, kylančias problemas.
- reguliariai kvies teikti poreikį gebėjimų stiprinimui, tiek vietos projektų vykdytojus, tiek potencialius pareiškėjus. Šią informaciją skelbs Kupiškio rajono savivaldybės tinklapyje, Kupiškio miesto VVG ir partnerių socialiniuose tinkluose, taip pat kreipsis į vietos projektų vykdytojus ir potencialius pareiškėjus asmeniškai el. paštu, jei jie bus žinomi Kupiškio miesto VVG.
- stebėsenai vykdyti taip pat bus sudarytos ne mažiau kaip 2 darbo grupės (iš Kupiškio miesto VVG narių ir administracijos), kurie kylant poreikiui iš vietos projektų vykdytojų, ar kilus konfliktui vyks į vietos projektų vykdymo vietas.
- VVG administracija ne mažiau kaip vieną kartą per vietos projekto įgyvendinimą atliks vietos projekto patikrą vietoje ir užpildys laisvos formos ataskaitą, kurią pateiks Kupiškio miesto VVG valdybai.

4) Vietos plėtros strategijos pakeitimų inicijavimo procedūra:
Kupiškio miesto VVG gali inicijuoti atrinktos finansuoti vietos plėtros strategijos keitimą. Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos pakeitimus tvirtina visuotinis Kupiškio miesto VVG narių susirinkimas. Prieš tvirtinant Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos pakeitimą turi būti atlikti veiksmai, nustatyti Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo taisyklėse, ir Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategijos keitimas turi būti raštu suderintas su Vidaus reikalų ministerija.

Kupiškio miesto VVG vietos plėtros strategija gali būti keičiama kai:
1) būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vietos plėtros strategijų įgyvendinimą, pakeitimų;
2) būtina keisti suplanuotų lėšų paskirstymą tarp vietos plėtros strategijos uždavinių ir veiksmo sričių;
3) būtina keisti didžiausią galimą paramos sumą vienam vietos plėtros strategijos veiksmui įgyvendinti pagal skirtingus vietos plėtros strategijos uždavinius;
4) būtina patikslinti vietos plėtros strategijos veiksmų sąrašą, siekiant įgyvendinti vietos plėtros strategijoje numatytus rodiklius.

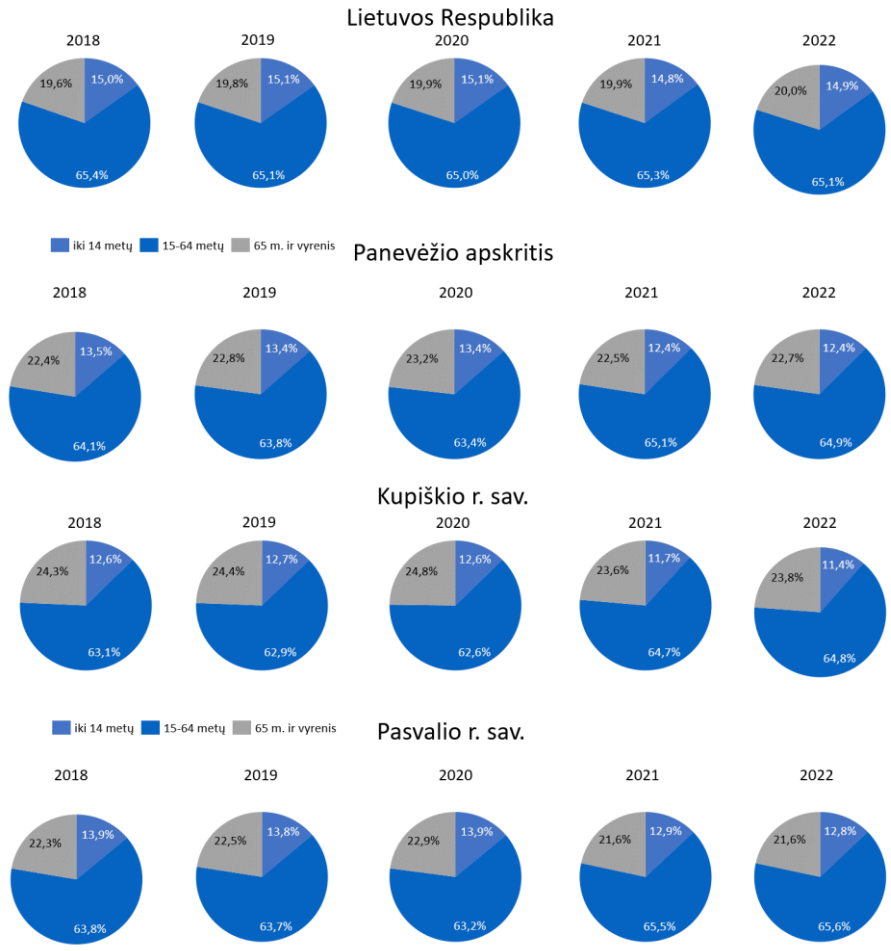
1 Priedas. Lentelės ir paveikslai

1 lentelė. Gyventojų skaičius 2018–2022 m. pradžioje

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	2,808,901	2,794,184	2,794,090	2,810,761	2,805,998
Panevėžio apskritis	218,726	214,617	211,189	216,233	212,714
Kupiškio r. sav.	17097	16756	16356	16530	16232
Kupiškis	6145	6061	5906	6218	6119
Pasvalys	6,533	6,442	6,372	6,451	6,397

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2023

1 pav. Gyventojai pagal amžiaus grupes (proc.)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2023

2 lentelė. Natūrali gyventojų kaita (gimusiųjų ir mirusiųjų gyventojų skirtumas)

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	**-11425**	-10,888	-18,403	-24,416	-18,368

Panevėžio apskritis	**-1672**	-1,620	-2,275	-2,775	-2,207
Kupiškio r. sav.	**-179**	-197	-235	-234	-202
Pasvalio r. sav.	**-216**	-209	-290	-335	-327

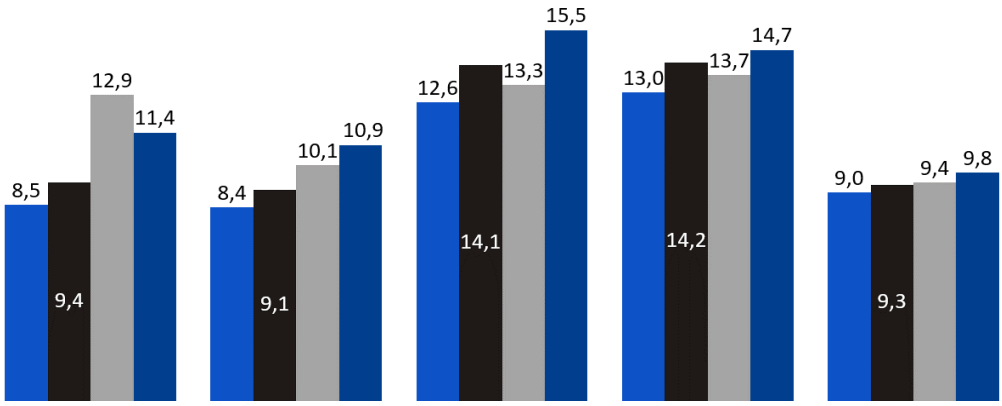
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2023

3 lentelė. Neto migracija

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika					
Atvykusieji ir imigrantai	*105090*	*113232*	113,691	109,601	191,720
Išvykusieji ir emigrantai	*108382*	*102438*	93,698	89,948	119,348
Neto migracija	-3292	*10794*	19,993	19,653	72,372
Panevėžio apskritis					
Atvykusieji ir imigrantai	*6343*	*6090*	5,557	5,937	9,645
Išvykusieji ir emigrantai	*8780*	7898	6,455	6,681	8,500
Neto migracija	-2437	-1808	-898	-744	1145
Kupiškio r. sav.					
Atvykusieji ir imigrantai	*565*	*551*	548	545	799
Išvykusieji ir emigrantai	*727*	*754*	607	609	843
Neto migracija	-162	*-203*	-59	-64	-44
Pasvalio r. sav.					
Atvykusieji ir imigrantai	*730*	*593*	533	600	808
Išvykusieji ir emigrantai	*1104*	*932*	733	745	880
Neto migracija	-374	*-339*	-200	-145	-72

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2022

2 pav. Nedarbo lygis (proc.)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2022